"DRAUGAS"
Published Daily Except Sundays
One Year..... $6.00
Six Months..... $3.00
AT NEWS-STANDS 2c. A COPY
DRAUGAS PUBLISHING CO., Inc.
2334 So. Oakley Ave., Chicago, Ill.
Tel. Roosevelt 7791

DRAUGAS

(LITHUANIAN DAILY FRIEND)

KAINA 2 CENTAI
PRICE 2 CENTS

No. 252 CHICAGO, ILLINOIS, PENKTADIENIS, SPALIO (OCT.) 26 D., 1923 M. METAI-VOL. VIII

ENTERED AS SECOND-CLASS MATTER MARCH 31, 1916, AT CHICAGO, ILLINOIS UNDER THE OF ACT OF MARCH 3, 1879

MODERNINIS GYVENIMAS DAUG KENKIA RELIGIJAI.

TAIP SAKO DUBUQUE ARKIVYSKUPAS KEANE.

Turėdami patogumų žmonės pamiršta ko jie gyvena.

WATERLOO, Iowa, sp. 25. — Šiandieniniai pasaulio blogumai kur-kas labiau užgauna religiją, neku buta krikščionių persekiojimo laikais, sakė Arkivyskupas Keane, sakydamas pamokslą po Patvirtinimo Sakramento suteikimo dideliam buriui vaikų ir suaugusių Šv. Marijos bažnyčioje.

Sakė, kad šios dienos žmonėms teikia taip didelių patogumų, kad daugelis pamiršta, ko jie čia gyvena, kur link jie keliauja ir kas juos laukia amžinatvėje.

Šiandie žmogui gyvenimas taip lengvas, kad seniau apie tai nei neįsivaizdinta. Bet žmogus ir tuo dar nepatenkintas. Bėga, eina, aplink kasdieninius pasaulinius reikalus kaip tik neužsimuša, gi tikėjimą pamiršta ir pasekmėje daugelis dėl tų reikalų religijoje atšąla.

Arkivyskupas patarė skaityti religinius ir gerus pasaulinius raštus. Lavintis religijoje. Susipažinti daugiaus su religiniais principais.

"Dušia taip yra išalkus, kaip ir kunas," kalbėjo Arkivyskupas. "Ji taipat reikalinga maisto. Mokinkite savo vaikus pamylėti ir skaityti gernosius raštus. Tuose skaitymuose jie ras daug naudos ir pasitenkinimo.

"Didžiai ypatingiausia ir nepaprasta pasaulyje knyga yra Naujas Tastamentas, kuriame Kristus kalba taip tikrai, kaip Jis kalbėjo Galilėjoj ir Jeruzalėj. Duokite jiems tą knygą ir nurodykite, kaip ji yra graži ir žodžiais galinga. Viso pasaulio filosofai ligi šio laiko nepagamino pasekmingesnių ir laimę žadančių taikai planų, kaip kad Dievas-žmogus pasakydamas: "Imk ant pečių savo kryžių ir sek Mane."

ROOSEVELTO DIENA BUS MINIMA.

WASHINGTON, spal. 26. Rytoj Suv. Valstybėse bus minima Laivyno Diena. Tą pačią dieną tad bus paminėta ir mirusio prezidento Roosevelto gimimo diena.

Amerikos gyventojai atmena tą didelį šios respublikos patriotą.

PITTSBURG, Pa., sp. 26. — "Our Lady of Mercy" akademijoj kilo gaisras. Seserys vienuolės tečiaus laimingai išvedė iš buto 70 mergaičių. Pusė miliono dolerių nuostolių.

Nauji Bolševikų Grąsinimai Europai

ŠAUKIA, KAD MASKVA EISIANTI PAGELBON VOKIEČIŲ KOMUNISTAMS

RYGA, spal. 26. — Jei kuri Europos valstybė mėgintų trukdyti vokiečių komunistams revoliuciją Vokietijoje arba prieš komunistus butų pasiųsta kapitalistinė kariuomenė, tuomet to visa užtektų suprovokuoti Maskvos valdžią ir ši pakiltų ginti revoliucinę Vokietiją, revoliucinę Rusiją ir pasaulio revoliuciją.

Taip kasdien susirinkimuose tvirtina bolševistinės Rusijos šulai, kaip tai Trotzky, Kamenev, Zinoviov, Džeržynski, Lunacharsky, Semashko ir kiti.

Jie visi šiandie apkeliauja Rusiją su prakalbomis, kurių tikslas stiprinti komunizmą, ir nuolat grąsina visai kapitalistinei Europai.

Daromos rezoliucijos.

Visuose susirinkimuose, kuriuose tie bolševistiniai šulai kalba, daromos rezoliucijos, idant Maskvos valdžia kuoveikiaus duotų reikalingos pagelbos vokiečių komunistams, idant neleistų skriausti savo vokiškų draugų.

Anadien susirinkime Maskvoje Trotzky kalbėdamas atkartojo Vokietijos kaizerio mylimą motto: Geriausia priemonė taikos palaikymui, tai nuolatinis ginklavimąsis.

Trotzky sakė, kad revoliucija Vokietijoje neišvengtina. Ir ta revoliucija visuomet, prireikus, bus Maskvos remiama.

"Mes išsprensime problemą, stovinčią musų priešaky," sakė apsaugos komisaras, "jei kapitalistinės valstybės mėgintų kenkti vokiečių komunistams jų pastangose."

Pasirengę gelbėti.

Trotzky baigė prakalbą pažymėdamas, jog Rusijos raudonoji armija paruošta eiti pagelbon vokiečių raudonajai armijai, gangreit vokiečių proletariatas pasirodys ištikimas komunistų vadams.

Kitame susirinkime švietimo komisaras Lunacharsky sakė, kad bolševistinė Rusija protestuoja prieš Europos kapitalistų karinius pasiruošimus triuškinti vokiečių komunistų revoliuciją.

Lunacharsky irgi pareiškė, kad jei kuri Europos valstybė pasiųstų kariuomenę prieš vokiečių komunistus, mes "sukiltumėm ligi vieno ginti vokiečių komunistų teises ir revoliucijos reikalą."

Tečiaus į tuos grumojimus pasaulis neatkreipia nei domės.

Komunistai Numalšinti Mieste Hamburge

BERLYNO VALDŽIA NUSILEIDŽIA BAVARIJAI

HAMBURG, Vokietija, sp. 26. — Po 30 su viršum valandų nuolatinės kovos su vietos sukilusiais komunistais policija pagaliaus ėmė viršų, įveikė teroristus ir išnaujo apvaldė visą miestą.

Paskutinė komunistų tvirtuma buvo tai keletas senų, darbininkų apgyventų, namų, kurių tarpe jie buvo pasidirbdinę barikadas.

Policija su šarvuotais automobiliais puolė priešą, bet užimti jo pozicijas nebuvo galima.

Policijai pagelbon prisiųsta jurininkų burys su kulkasvaidžiais. Per dešimts minutų jurininkai barikadas bombardavo, paskui policija puolė šturmu ir paskutinės komunistų apsigynimo priemonės sudribo.

Suimta 16 komunistų, kurių tarpe keletas moterų ir viena 17 metų mergaitė, kuri taipat šaudė į policiją.

Policija kelioliką žmonių prarado nužudytais. Sužeistų daug. Komunistų nuostoliai dar nepatirti. Spėjama, kad jų kritusių ir sužeistų busią daugiaus 200 asmenų.

Miestas aprimo. Krautuvės vidumiesty atidarytos. Policijos stotys ir rotužė apjuostos dygliuotomis vielomis ir stipriai saugojamos. Gyventojai labai susinervavę.

BERLYNAS, spal. 26. — Vokietijos kanclieris Stresemann pagaliaus palinko prie Bavarijos norų. Valstybės tarybos susirinkime kanclieriui nevyko apginti savo nusistatymo ir milicijos ministerio gen. Gesslerio elgimosi.

Delto kanclieris palinko ne vien su Bavarija, bet ir su kitomis vokiečių atskiriomis valstybėmis vesti derybas. Jis žada duoti nepriklausomybės ir autonomijos čarterius.

Tas reiškia, kad kanclieris pasiduoda Bavarijos reikalavimams. Gi Bavarija reikalauja pakeisti šiandieninę Vokietijos respublikos konstituciją, kuri sustatyta socialistiniais pagrindais. Bavarai nori Vokietijos konstitucija atvaizduoti Suv. Amerikos Valstybių konstituciją, bet ne Markso išgalvotą "evangeliją."

Ne viename Hamburge, bet ir kituose miestuose komunistai mėgino įkurti sovietus. Tečiaus visur jie sutiko nepavykimų.

Mieste Hagen kanclieris Stresemann turės konferenciją su Rhinelando atstovais. Rhinelandui žadama autonomija. Tos provincijos valdymą žadama pavesti triumviratui, trims asmenims. Nes separatistų pastangos kurti ten respubliką nevyksta.

"DRAUGUI" KABLEGRAMA IŠ KAUNO.

KAUNAS, — 20 spalių Švedų prekių pavyzdžių paroda Kaune atidaryta.

17 spalių Klaipėdos žvėjų delegacija buvo Kaune. 10 spalių sutarė su valdžia stiprinti žuvų prekybą.

Arkivyskupas Zecchini 21 spalių baigia lankyti Vilniaus vyskupijos bažnyčias.

Lietuvos Seimas leido iškirsti 2,000 hektarų miško virš normos.

Tilžėje atidarytas Lietuvos konsulatas 17 spalių.

GRAIKAI UŽĖMĖ CORINTH.

ATENAI, spal. 26. — Revoliucinė valdžia skelbia, kad jos kariuomenė užėmė Corinth, paskutinę kontrrevoliucionierių stiprumą.

VOKIETIJA REIKALAUJA REVIZIJOS KONTRIBUCIJAI.

PARYŽIUS, sp. 26. — Vokietijos vyriausybė per atpildymo (reparacijos) komisiją kreipėsi į santarvę reikalaudama, idant santarvė perstudijuotų Vokietijos padėtį ir turtingumą ir pagal to paskirtų naują reparacijai sumą, kokią Vokietija išgali atmokėti. Pagaliaus išklausyti Vokietijos paaiškinimų, kokių ji turi imtis priemonių subalansuoti biudžetą ir sustiprinti valiutą.

Vokietija atviriai pasisako, kad ji kalta karo atlyginimą ir nori mokėti. Bet šiandie tų priedermių negali pildyti dėl finansinės padėties.

Pranešta, kad atpildymo komisija šiandie peržiurės tą Vokietijos notą.

KOMUNISTAI NORI PULTI BERLYNĄ.

PRIEŠ JUOS PASIŲSTA POLICIJA.

Nežinia ką gali atnešti rytojus.

LONDONAS, spal. 26. —Iš Berlyno gauta žinių, jog skaitlingi komunistų buriai maršuoja ant Vokietijos sostinės, ir jog juos sulaikyti pasiųsta skaitlinga policija.

Depešoje dar pažymima, kad Lichtenbergo distrikte, Berlyne, daug komunistų sukeliavo. Policija tečiaus apsupo visą tą distriktą ir komunistams išėjimą užtvėrė. Laukiamas su policija susikirtimas.

Aukštojoj Silezijoj paskelbtas generalis streikas. Oppelne, Silezijoj, seka kruvinos riaušės.

MUSSOLINI LAIMINGAI IŠĖJO.

TURIN, Italija, spal. 26.— Militarinių mankštynų laiku kelių karininkų rankose eksplioadavo rankinės granatos. 6 asmenys sužeista. Dviem kuone visai nukirsta rankos. Tuo laiku netoli atsitikimo vietos buvo ir premieras Mussolini. Tečiaus jis išliko sveikas.

GAL REIKALAUS 20 MILIONŲ DOL.

WASHINGTON, sp. 26. — Kalbama, jog pinigyno departamentas planuoja smarkiai imtis vykinti prohibiciją. Tam tikslui bus reikalingos didesnės, negu šiandie, išlaidos. Sakoma, gal bus pareikalauta Kongreso skirti 20 milionų dolerių prohibicijos vykinimui.

LLOYD GEORGE WASHINGTONE.

WASHINGTON, sp. 26. — Čia lankosi buvęs Anglijos premieras Lloyd George. Vakar jis lankėsi Baltuose Rumuose.

WASHINGTON, sp. 26. — Už sudaužymą 7 destroyerių kaltinama 11 karo laivyno karininkų.

LENKAI KONCENTRUOJAMI VOKIETIJOS PASIENIU.

LONDONAS, spal. 26. — Iš Berlyno praneša, kad Posene ir Katovicuose, Vokietijos pasieny, sutrankiama lenkų kariuomenė su franeuzų tankomis.

Lenkuose paskelbta keturių klasių atsarginių mobilizacija.

Gal lenkai nori maršuoti ant Berlyno, jei ten kils komunistų revoliucija.

CHICAGOJE.

CHICAGOS MIESTO IŠLAIDOS.

Ne visiems žinoma, kaip dideles turi išlaidas Chicagos miesto valdyba vesti miesto reikalus.

Miesto biudžetas kas metai taip supainiotas, kad mažiau žinančiam tuos dalykus negalima patirti išlaidų.

Federalis pirklybos departamentas skelbia statistikų, kaip didelės metinės miestų ir valstybių išlaidos.

Kas link Chicago, tai 1922 metais šis miestas turėjo 163,070,761 dolerių išlaidų.

1917 m. išlaidų buta 97,948,451 dolerių 1914 m. — 81,446,303 dolerių,

Tad 1922 metais kiekvienam žmogui išpuola po $57.56 išlaidų.

Šimet tos išlaidos nebus mažesnės.

KAIP KOKIOJ AFRIKOJ.

Aną rytmetį Sheridan gatve, Chicago, važiavo omnibusas, kuriame buvo daugiausia moterių.

Staiga moterys pradėjo klykti. Vyrai dirstelėjo per langą ir tie ėmė baubti. Kas gi atsitiko?

Šalimais omnibuso važiavo didelis automobilius. To automobiliaus šoferis rankoje laikė revolverį, norėdamas šauti į omnibuso šoferį.

Omnibuso šoferis taipat persigando. Jis sukniubo žemyn ir paleido mašiną smarkiai važiuoti. Tečiaus tas kitas su revolverin vis paskui. Omnibuse pakilo neapsakomas kliksmas.

Ties Diversey Ave. du policmonu pastebėjo kas veikiasi ir sustabdė važiavusį su revolveriu.

Pasisakė, kad jis norėjęs peršauti omnibuso šoferį, kuris privertęs jį su savo automobiliu užvažiuoti ant šaligatvio, kad nesudaužyti mašinos.

Tuojaus paimtas policijos stotin.

Leonard Duffy, 28 m., pavogė automobilių. Tečiaus policija pavijo ir jį nutvėrė.

LIETUVOS ŽINIOS.

BADO MIRTIS.

Staiga brangstant reikalingiausiems produktams, o algoms ir dieniniui atlyginimui atsiliekant, ypač pasunkėjo beturčių padėtis. Žmonės gyvena pusbadžiai. Jau dabar esti atsitikimų, kad žmonės išgriuva gatvėse nusilpę (faktas Kalvarijos gatvėje).

Ir tai tokiu metu, kai vaisių ir daržovių lengviau gauti. Kas bus žiemą, tai sunku ir įsivaizduoti. Sunkių laikų ženklas — begalinės eilės pas krautuves ką nors pigiau parduodančias dabar Vilniuj nuolat matyti.

VABALNINKAS. — Ciciliku agentas iš Pasvalio atvykęs ir surinkęs kelius marksistus žydbernius sutvėrė jiems "Žemės ukio draugijos skyrių," kuriam čia apart partijinės agitacijos kito darbo nėra, nes čia jau 14-tus metus gyvuoja Ukininkų Sąjungos skyrius (seniaus jis vadinosi Ukio Ratelis), kuris turi savus namus. Šiemet pirko miško atstatymui kaikurių sudegusių triobėsių, turi trijerį, traktelį, pulverizatorių ir kitas mašinas, daro mėnesinius susirinkimus traukia vagonais trašas, važinoja į ekskursijas ir tt. Taigi musų marksistai, prie pirmos organizacijos prigulėti jau nebegalėdami, tveria ir reklamuoją savo raudonąjį gaidį — girdamiesi, kad jiems valdžia duosianti dideliausią pašelpą. Žinoma, pašelpos imti ir Lietuvos nenaudai suvartoti, tai jie specialistai, bet kiek jie valdžiai davė?

ORAS.

CHICAGO. — Šiandie išdalies apsiniaukę; daug šalčiau.

PINIGŲ KURSAS.

Lietuvos 10 litų	$1.00
Anglijos ster. svarui	4.51
Francijos 100 fr.	5.58
Italijos 100 lirų	4.24
Lenkijos 100 mark.	.0003

PINIGUS
SIŲSKITE į Lietuvą Per
DRAUGĄ
Nes, "Draugas" pigiausiai siunčia ir geriausiai patarnauja. "Draugas" siunčia per didžiausias Lietuvos bankas: **Ukio Banką ir Prekybos-Pramonės Banką.**
"Draugas" siunčia pinigus **litais, ir doleriais: perlaidomis, čekiais-draftais ir telegrama.**
Valandos: nuo 8 ryto iki 8 val. vakare.
Nedėliomis uždaryta.
2334 SO. OAKLEY AVE. CHICAGO, ILL.

LIETUVIŲ KATALIKŲ DIENRAŠTIS

"DRAUGAS"

Eina kasdieną išskyrus nedėldienius.
Metams $6.00
Pusei Metų $3.00
Už prenumeratą mokasi iškalno. Laikas skaitosi nuo užrašymo dienos, ne nuo Naujų Metų. Norint permainyti adresą visada reikia prisiųsti ir senas adresas. Pinigai geriausiai siųsti išperkant krasoje ar expreso "Money Order" arba įdedant pinigus į registruotą laišką.

DRAUGAS PUB. CO.
2334 South Oakley Avenue
Chicago, Illinois.
Tel. Roosevelt 7791

KIENO ČIA "TRIKSAI?"

Šių metų rugpiučio pabaigoje "Baltic State Bankas" paskelbė, kad jis neišmoka nuošimčių už Lietuvos Laisvės Paskolos Bonų kuponus ir pasiteisino, kad Finansų, Prekybos ir Pramonės Ministerija neprisiuntusi pinigų nuošimčiams išmokėti. Tuomet mes labai nusistebėjome, nes vos tik nuošimčių išmokėjimas buvo perimtas nuo Finansų Misijos, toki skandalai įvyksta. Antra, mes pažymėjome, kad nėra jokios abejonės apie bonų kuponų išmokėjimą, reikia tik valandėlę lukterėti, pakol FinansųMisija prisiųs kuponams apmokėti pinigų ir kaltinome banką už apsileidimą. Buvęs Baltic State Banko tarnautojas ir "Lietuvos Atstatymo Bendrovės" tarpintojas V. Račkauskas tuojau išgarbino savo įstaigą, visą bėdą suvertė ant Finansų Ministerijos ir davė mums stiprų pamokslą, kad katalikų spauda bereikalo daro priekaištų laisvamaniams už bonų kuponų neišmokėjimą. Negana to. Girdamas savo banką ir aukštindamas laisvamanių nuopelnus, V. Račkauskas su tokiu pat straipsniu nudumė Lietuvos spaudon skyzdamos mamai, kaip "klerikalai" juos gnaibo.

Prie tos progos social. bolševistinė spanda išdrįso net tvirtinti, kad Lietuva jau subankrutijo. Kiek skriaudos padarė Lietuvos finansiniam autoritetui bonų kuponų laikinas neišmokėjimas, ką ir bekalbėti.

Kas kaltas?

Ligi šiol mes visi buvome linkę kaltinti Finansų Ministeriją ir bankos apsileidimą neįspėjant laiku Finansų Ministerijos, kuomet bankoje truksta pinigų kuponams apmokėti. Mes apsirikome. Ne Finansų Ministerija kalta, bet "Baltic State Bankas" ir jos nolusis bendradarbis p. Račkauskas kurs mumis suklaidino keldamas ant pagyro šakių laisvamanių "didelius nuopelnus".

Oficialus Finansų, Prekybos ir Pramonės Ministerio raštas štai ką praneša.

"Pereitų metų gale buvo padaryta su atstovu Baltic State Banko p. V. Račkauskų sutartis, kuria einant, bonų pardavinėjimas ir procentų mokėjimas buvo Baltic State Bankui pavedamas.

Praktikoje pasirodė, kad minimas bankas parduoti bonų mažai sugeba, nes 1923 metais ligi rugsėjo 1 d. parduota vos už 4,501 dol., tuo tarpu kaip ligi šiolei bonų mažiausia buvo parduodama tiek, kad iš jų galima buvo procentus mokėti. (pav., 1922 m. buvo parduota už 48,892.58 dol., o procentų išmokėta 48,513.22 dol.)

Todel atsirado reikalo Finansų Ministerijai laikyti nuolat atsargą grynais pinigais Baltic State Banke, kas ir buvo daroma. Finansų, Prekybos ir Pramonės Ministerija per savo įgaliotinį ir betarpiai yra ligi rugpiučio 31 d. sumokėjusi minimam bankui apie 24,000 dol., o bankas į tą tarpą yra pristatęs išlaidų tik apie 13,000 dol., taip kad rugsėjo mėn. 1 dienai Finansų Ministerijos kredite minimame banke yra buvę virš 11,000 dol".

Spręskite patys.

Sulyg Finansų Ministerijos pranešimu, "Baltic State Bankas" bonų nesugeba parduoti. (Yra kuo pasigirti p. V. Račkauskui ir laisvamaniams. Prie "klerikališkos" Finansų Misijos vedėjo p. Bielskio parduota bonų beveik už $50,000! ir jų užtekdavo nuošimčiams išmokėti). Bankas turėjo pas save dar $11,000 ir jau skelbia negalįs apmokėti nuošimčių už kuponus! Ar ne keista? Ką ta bankos politika reiškia? Sakome politika, nors biznio įstaigos ir neprivalo politikos varinėti, bet faktai rodo, kad čia kažkokios laisvamaniškos ar račkauskinės politikos buta. Nes kaip kitaip tą keistumą išaiškinti? Tepasiaiškina visuomenei Bankos vedėjai, nes tuotarpu remdamies oficialiu Finansų Ministerijos pranešimu, mes turime pamato manyti apie esamąją politiką. Ir sprendimas apie laisvamanišką politiką atsiduoda labai dvokiančiai...

Kas bus toliau?

Čia ne galas. Nepersenai ir vėl ta pati istorija. "Baltic State Bankas" ir vėl neišmoka nuošimčių už kuponus. Tai jau perdaug skaudus smugis Lietuvos Finansų Ministerijai ir visai išeivijai pirkusiai bonų. Šiuo žygiu nežinome priežasties ir negalime kaltinti Bankos. Bet turint ankstyvesnį pavyzdį — faktą, mes labai neištikimai žiurime į tokią įstaigą. Sakysime, Bankas jau išleido pinigus apmokėdamas bonų kuponus. Pritruko Baltic State bankoje (ne Lietuvos Valstybės iždinėje) pinigų Finansų Ministerijos sąskaitoje. Kodel pritruko? Todel kad Banka laiku neįspėja Finansų Ministerijos. O jeigu, sakysime, Banka pranešė Fin. Minist. ir ši laiku pinigų neatsiuntė. Ką tuomet rimta įstaiga darytų? Kadangi bankas turi reikalo — varo biznį su rimčiausia Lietuvos įstaiga — Finansų Minist. ir turi reikalo su Lietuvos Valstybės iždine, tvirtas ir rimtas bankas savo pinigais finansuotų, kad apmokėjus nuošimčius už kuporus ir nekeltų nei sau, nei savo rimčiausiam kostiumeriui skandalo. Ar ne taip? Bet to nedaroma. Reiškia įstaiga atstovaujanti Lietuvos Valstybinę iždinę ir Finansų Ministeriją netikusi.

Išvedos.

Mums matos, kad nesikartotų jau du kartu atsikartojęs skaudus smugiai ir lietuvių išeiviams ir Lietuvos finansiniam autoritetui, Liet. Laisvės Paskolos Bonų pardavinėjimą ir nuošimčių už kuponus apmokėjimą reikėtų pervesti daug rimtesnėms ir tvirtesnėms bankinėms įstaig. Gal jos ir neparduotų perdaug bonų, bet nuošimčius visuomet be skandalų apmokėtų. Pavyzdin, Chicaga turi du rimtu ir tvirtu lietuvišku banku:

Metropolitan State Banką ir Universal State Banką. Jiems ir reiktų perduoti tą reikalą. Kuriems dabar ir vėl neišmokėta nuošimčių reikėtų turėti kantrybės ir nepliaukšti niekų, kad Lietuva bankrutija. Tik tautos išgama tokį kaltinimą gali daryti. Visi rimti tautiečiai pilnai tiki ir nei kiek neabejoja apie musų valstybės tvirtą finansinę padėtį. Pati Finansų Ministerija savo oficialų raštą baigia šiais žodžiais:

"Finansų, Prekybos ir Pramonės Ministerija, lygiai kaip ir visi Lietuvoje, giliai įvertina visų pirkusių Laisvės Paskolos bonus, patriotingumą ir yra pasiryžusi kuotinkamiausia su visais atsilyginti, taip kad jokios kalbos apie procentų mokėjimo sustabdymą buti negali. Priešingai, reikia tikėtis, kad musų finansiniam padėjimui gerėjant, **greitu laiku galima bus prieiti jau net prie tos paskolos išpirkimo**".

PRAŠOMA UŽBAIGTI SĄSKAITAS.

Baigdamas savo misiją Amerikoje, kaipo Lietuvos Šaulių Sąjungos Atstovas, šiuo labai prašau visas organizacijas ir asmenis, pas kuriuos yra užsilikę Lietuvos Šauliams skirtų aukų, neatidėliojant išsiųsti jas Šaulių Centro valdybon į Kauną (Laisvės Alėja 267, arba žemiau paduotu adresu.

Asmenys, kuriems buvo siunčiamas „Trimitas" išparlavimui, arba Šaulių Remėjų žiedkliukai, prašomi yra atsiskaityti.

Lygiu budu labai prašau visų, pas ką randasi dar Šaulių Sąjungos išleistų knygelių "Idėja ir Darbas" paleisti jas, kad ir pigiausia kaina, sulyg savo nuožiuros ir pinigus už jas priduoti tuo pat adresu į New Yorką (Lietuvos Konsulatas).

Už mėnesio nuo šio laiko, žadu iškeliauti Lietuvon ir todel labai svarbu, kad iki tam laikui visos sąskaitos butų užbaigtos.

Šiuo metu L. Šaulių Sąjungos Centro Valdyboj yra jau prirengta spaudon, antra laida knygelės "Idėja ir Darbas", kur tilps apyskaita visų aukų, gautų laike mano buvimo Amerikoje. Jeigu užsilikusios neišsiųstomis aukos, vienam mėnesiui praslinkus nebus išsiųstos, tai jos jau negalės tilpti šioje aukų apyskaitoje.

A. Žemaitis,
L. Šaulių Sąjungos Atstovas.
Adresas:
Lithuanian Consulat.
38 Park Row (Room 1108)
New York City.

IŠ GIEDRININKŲ VEIKIMO.

Jau keli mėnesiai kaip užsibaigė Giedrininkų Selmas laikytas Worcester, Mass. Seimo vaisiai pradeda nokti. Worcesteryje moksleiviai supratę vienybės svarbumą, su pakeltu Seimo upu stipriai organizuojasi ir žada ateityje nuveikti didelius darbus. Bostone ir kitose Naujos Anglijos moksleivių kuopose apsireiškia tas pats entuziasmas sulyg obalsiu "Dievui ir Tėvynei".

Ką gi veikia vakarinės Giedrininkų kuopos? Tikiu, kad ir vakaruose moksleiviai taipgi veikia ir rupinasi organizacijos gerove.

Šių metų Seimo išrinkta centro valdyba veikia pagal išgrėles. Bet valdybai turi padėti visi organizacijos nariai. Žinoma, visuomet atsiras priekaištų ir kritikos, bet jei narių dauguma savo pasitikėjimu ir veikimu stos valdybai pagelbon, tai tada bus galima nemaža nuveikti.

Seime buvo išreikštas viešas pasveikinimas kaikuriems pereitų metų valdybos nariams ir rodos buvo priežasties. Štai ligi šiai dienai dar nėra prisiųstos buvusio centro raštininko žinioje knygos be kurių musų kaikurie svarbus darbai sustabdyti.

Neužilgo kiekvienai kuopai bus pasiųstos krivulės kurias turės vėl sugrąžinti centro pirmininkui su kuopos narių nuo sprendžiais kaslink organizacijos vardo pamainymo.

Dabar laikas kiekvienam nariui nuodugniai apsvarstyti šį svarbų klausimą, kad išvengus ateityje nesusipratimų kurie kenkia org. veikimui. Jei darbuosimės išvien — darbas seksis.

I. J. Barkus,
Gied. org. pirm.

SVEIKATA-BRANGUS TURTAS.

VANDUO.

Dr. AL. M. RACKUS,
OFFICE:
Tel. Cicero, 737
1411 So. 50-th Ave,
Cicero, Ill.

Be vandens joki gyvybė negali gyvuoti. Žmogaus kunas turi labai didelį nuošimtį vandens. Jei žmogus sveria 160 svarų, tai jo kune randasi 112 svarų vandens. Išgertas vanduo patenka į kiekvieną mažiausią kuno narvelį. Vanduo atgaivina kuno celes, atmiešia kune susidariusius "toxinus" (nuodus) ir tuos nuodus išplauna lauk iš kuno su prakaitu bei su šlapumu. Kasdieną žmogui reik suvartoti pusantros kvortos vandens.

Bet ne bile raugalas žmogų stiprina, ne bile vanduo yra sveikas. Šiltinė, kruvinoji dezinterija, cholera ir kitos baisios ligos siaučia ten kur vanduo yra užterštas, netikęs gėrimui. Mieste gyvenantiems lietuviams nėra ko rupintiės apie vandenį. Miesto Sveikatingumo Komisijonieriai prižiuri, kad vanduo butų sveikas. Bet gyvenantiems ant ukės tai jau patiems prisieina rupintiės apie vandenį. Laimėtiems kurie gyvena netoli tyro sriuvenančio šaltinio. Bet tankiausia lietuviai ukininkai turi išsikasti sau šulinius. Taigi del lietuvių ukininkų sveikatos noriu paturti:

1—Kad nekastų šulinių arti tvartų. Tors mažiausiai patekusios į šulinį mėšlo sutros gali sunaikinti visos šeimynos sveikatą.

2—Nestatyti gyvuliams gertiklovių arti šulinio.

3—Nekasti šulinių arti sodželkos (kudros), pelkėtoje arba luomotoje vietoje, nes nuo punančių augalų sutros gali patekti į šulinį. Augalų puvėsiai irgi yra nesveika.

Amerikoje ukininkai tankiausia turi įsitaisę rankines arba vėjines pumpas vand. pumpuoti. Girdisi, kad ir Lietuvoje išmintingesni ukininkai jau įsitaiso pumpas. Taisantis pumpas reikia apsižiurėti, kad triubos (paipos) nebutų švininės. 'Minkštasis', ypatingai lietaus vanduo tirpina palengva švinį, o vanduo turintis savyje nors mažiausia švino yra labai pavojingas sveikatai. Geriausia pumpoms vartoti tai geležines triubas. Kibirus (viedrus) saugiausia yra vartoti biekinius emalijuotus (palivuotus). Blekiniai kibirai baltinti su švinu kad nerudytų, taipgi yra pavojinga sveikatai.

Jei vanduo atsiduoda bent kiek siera, tai reik gerai ištirti ar nesiranda vandenyje gipso. Tokį vandenį yra pavojinga gerti, nes nuo gipsinio vandens užauga puslėje akmenys.

Lietuviai jei perka ukę, lai daug domės kreipia į geriamąjį vandenį. Perkant ukę su prastu vandeniu tai sau tik ligą nusipirksi.

Klausymai ir daktaro atsakymai.

Klausimas. Statau sau gyvenimui namelį. Toje pusėje kur saulė daugiausia šviečia, netolimais randasi dirbtuvė, kuri užia. Kurioj pusėj yra geriau įtaisyti miegamuosius kambarius, ar toj kur ramu bet saulės nėra, ar toj kur saulė šviečia bet užia? — F. L.

Atsakymas. Sveikiausia miegamuosius kambarius įrengti taip, kad saulės šviesa jeitų ir kad galima butų gerai išvėdinti. Stoka saulės spindulių pakenks labiau sveikatai nei užėsis. Atmink, kad trečią dalį gyvenimo turi praleisti miegamame kambaryje. Ypatingai patarčiau siemas nepopieriuoti, bet numaliavoti aliejiniais dažais ir malonia spalva. Mat popieris tankiausia turi aišeniko (nuodai), be to užlaiko dulkes ir įvairius ligų perus (mikrobus).

Klausimas. Laikraščiuose dabar labai plačiai garsina kokias tai 'Vitamine Tablets'. Rašo kad tai yra geri vaistai nuo visokių ligų. Tai gi noriu paklausti gerb. daktaro, kas tie 'Vitamine Tablets' yra ir ar tikrai jie prašalina visokias ligas. — Ant. P.

Atsakymas. Kuomet Amerikoje uždraudė dirbti alų, tai bravorninkai mielių trustai nežino kur dėti mieles. Užtad kad iš tamsių žmonių išviliojus pinigus, pradėjo pardavinėti iš mielų padarytus pilsus. Tie pilsukai yra tik humbukas ir jie jokių ligų neprašalina. Iš visokių vaisių ir iš daržovių kunas gauna daugiau maisto, mineralinių sulčių ir vitaminų.

Klausimas. — Girdėjau, kad yra sveika išrukyti kambarius su cukraus dumais. Žmonės sako, kad tai apsaugoja namus nuo ligų. Butų gerai, kad daktaras išreikštum savo nuomonę apie tai 'Draugo' skaitytojams. — M. J.-tis.

Atsakymas. — Išsmilkyti kambarius su kvepenčiais cukraus dumais yra daug sveikiau nei su smirdančiais 'makorkos' dumais. Teisybė, kad cukraus dumai užmuša daugybę mikrobų. Visada yra patartina išsmilkyti su cukrum džioviniko arba ligonio kambarius. Cukraus dumai labai skaniai kvepia ir išsmilkytuose kambariuose kiekvienas maloniai jaučiasi.

K. Aleksa.

BOLŠEVIKŲ KALĖJIME.

"Baltųjų" ir "raudonųjų" naguose.

Krymas bolševikų įsigalėjimo metu. — Pakliuvu "baltųjų" kariuomenėn. — Sunki padėtis Vrangeliui atsitraukus. — "Samooboronoje". — Susidurimas su raudonarmiečiais. — Nuvelka mums gatvėje rubus.

Dar 1911 metais apsigyvenau Kryme ir todel, pradėjus irti rusų armijai, vėl atsiduriau tenai prie savo šeimynos.

Ant Dono ir Kubaniaus prasidėjo prieš bolševikus sukilimai, o Kryme laikėsi gen. Sulkevičiaus valdžia; tai buvo lyg savaiminga, vokiečių globojama totorių ir lietuvių respublika. Suirus vokiečių armijai, atsirado ir baltųjų, ir prasidėjo jų viešpatavimas. Dar 1919 metų pradžioj Denikinas nepripažino Lietuvos ir liepė visus lietuvius mobilizuoti. Taip pakliuvau baltųjų kariuomenėn ir aš, tarnavau divizijos, o vėliau korpuso veterinorium ir tik pavasarį 1920 m., sirgdamas šiltine Novorosijske, gavau pagaliau Lietuvos pilietybę, ir buvau atleistas. Tečiau vėl neilgai tebuvau laisvas. Vos persirgau šiltine, užkretęs ja ir savo šeimyną, kaip vasarovidžiui vėl mane mobilizavo Vrangelis ir vėl aš atsiduriau šitoje plėšikų armijoje, kuri kovojo su kitais plėšikais. Iš tikro, sunku pasakyti, kas daugiau plėšė liaudį. Papuoli į sodžių — vienos griuvenos; kas suardė? — bolševikai. Važiuoji toliau — vėl griuvėnos; kas suardė? — baltieji, o tai dar Machno, Marusia ar kas kitas.

Sunku aprašyti žvėriškumą ir vienų ir kitų. Nekalbėsiu apie visas matytas baisenybes — čia noriu aprašyti, tiktai mano bolševikų buvimą kalėjime.

Neilgai tetarnavau pas Vrangelį. Nugalėtas, pasitraukė Kryman. Čia jo santarvininkas Machno perėjo pas bolševikus ir pralaužė Krymo frontą. Vrangelio armija puolė prie laivų. Daugumas kareivių nenorėjo gintis, visi bėgo — bėgo dešimtys, bėgo šimtai tukstančių.

Kas daryti? Pasiduoti pačiam bolševikams? Sušaudys ar apiplėš. Važiuoti su Vrangeliu? Šeimyna pasiliks ir ją bolševikai nukankins.

Mano divizija traukėsi Kerčo link, o šeimyna buvo Sevastopolyje. Vienam važiuoti Sevastopolin negalima. O čia nėra kada pailsėti, pagalvoti. Porą kartų bandau atsilikti, bet apšaudytas važiuoju toliau ir, pagaliau atsiradau Kerčo mieste.

Dabar reikia greitai nuspręsti, kas daryti: sėsti laivan, ar likti. Štabo viršininkas kviečia visus ir sako, kad laivas visų nesutalpinsiąs, kad kas nori, tesilieka. Grįžus baltiesiems, atsakomybės už tai nebusią. Kur jie važiuos — nežinu; ką toliau darys — irgi nežinu.

Vienas pažįstamas pulkininkas duoda man Kerčo darbininkų atsišaukimą, kur "Samooborony" komitetas kviečia visus pasilikti, tikrina, kad nebus atsakomybės; kviečia įsirašyti į "samooboroną" kad galima butų išvengti plėšikų pereinamuoju laikotarpiu.

Einu į štabą, gaunu šautuvą ir stoju sargybon prie štšabo. Dar laivai tebematyti, o jau raudonieji mieste.

Ne labai jiems tikiu ir gavęs kampą pas vieną darbininką, nerodau nosies gatvėje.

Ant rytojaus, kartu su karininku Z., išėjome į gatvę pasidairyti. Tuojau pamatėme, kad per daug pasiskubinome ir norėjome grįžti, bet mus pastebėjo.

— Kas jus tokie? užkalbino mus raudonarmietis?

— Iš samooborono.

— O prieš tai kur buvote?

— Vrangeliui tarnavome.

— Eisime štaban, ten pažiūrėsime; vedė mus, tik ne štaban, o už miesto. Pakeliui pradėjo mus kolioti ir keikti. Manėme, kad veda sušaudyti ir pradėjome protestuoti.

Privedęs prie savo kuopos butų, liepė gatvėje mums nusirengti.

Aš energingai užprotestavau; pasisakiau esąs gydytojas, nieko pats nedraskęs, nieko nenurėdęs ir todel nesiduosiąs draskomas. Karininkas Z. paprašė jį nurengti kambaryje, o ne gatvėje.

Mane paliko gatvėje, jį nusivedė kambarin.

Veikiai jis išėjo vienmarškinis. Nenorėdamas nusišipsojau, pamatęs gatvėje žmogų vienomis apatinėmis kelnėmis.

— O ko jus šito nenurengėtė? — riktelėjo raudonas kazokas, rodydamas į mane.

— Aš gydytojas, aš nieko...

Nedavė man kalbėti, ir nors sakiausi "nepasiduosiąs" tečiau bematant atsiradau be palto; nespėjau apsižiurėti, kaip atsiradau be švarko. Tuojau mane pasodino ant akmens; vienas raudonarmietis ėmė batus nuo vienos kojos, antras nuo antros. Ir kelnės netruko nutraukti. Batus sugrąžino; aunu batus. Tik štai kepurė pakilo nuo galvos. Tai praeinantis raudonarmietis žiuri, ar ji jam tinka; užmovė man ant galvos savo seną sudriskusią ir nuėjo. Veltui prašiau nors dokumentus grąžinti, nors receptų knygelę, "paskui gausi," atsakė ir nuėjo toliau. Teliko netyčiai rankose "samooborono" bilietas.

Dabar ir aš vienmarškinis; laikau rankose apatines kelnes, kad nenusmuktų.

Pažiurėjau į Z., jis į mane, ir negalėjome susilaikyti nuo juoko.

Ejome namo. Štai moteriškė išbėgo iš namų rėkdama:

— Samooborona, samooborona! greičiau, plėšia! kur samooborona?

— Aš iš samooborono — pasakiau laikydamas apatines kelnes.

Moteriškė net rankomis suplojo ir nė žodžio nepasakiusi skubiai nubėgo atgal.

Bus daugiau

SĖJIKAS

VAIKŲ DARBAS.

Suv. Valstybių Darbo sekretorius, James Davis, savo metiniame raporte rekomenduoja priimti priedą prie Konstitucijos sulyg kurio butų išleistas federalis įstatymas kalbąs apie vaikų darbą. Vaikų darbo klausimas ne naujas ir, rodos jį norima ne rišti, bet nustumti. Visos ligi šiol Kongreso pastangos ta kryptimi buvo greičiaus bandymas panaikinti vaikų darbą; jos neturėjo omeny sistematingos reglemacijos — patvarkymo.

Rugsėjo 1 d., 1916 m. Kongresas nubalsavo įstatymą draudžiantį darbą vaikams. Kitas nubalsuotas įstatymas vasario 24 d., 1919 m. uždėjo mokestį 10 nuošimčių ant 10() už naudojimąsi vaikų darbu kasyklose. Abu įstatymu buvo pripažintu prieškonstituciniais.

Anot Statistikos Biuro raporto, 1,500,000 vaikų yra darbo aukos dėliai nepribrendusio amžiaus. Į šį skaičių įeina 660,000 jaunuolių nuo 10 ligi 15 metų kurie dirba cukrinių burokų, vatos, morkvų laukuose. Musų manymu nebutų galima šių 660,000 jaunuolių skaityti darbo aukomis aplamai. Ne draudžiant darbą vaikams šis klausimas turėtų buti rišamas, bet jį tvarkant.

Jeigu reikėtų drausti rankų darbą 16—18 metų jaunuoliams kur butų galima gauti busimų darbininkų? Juk musų pačių patyrimas tais metais kalba už darbą. O net nebutų tikslu vasaros metu neprisileisti prie žemės ukio darbų ir 15 metų vaikų. Visi ukininkų vaikai tais metais jau dirba ir jų sveikata nei kiek nenukenčia, jeigu tik jų darbingumas išmintingo tėvo valdomas.

Tai į ką reikia atsižvelgti šiame klausime, tai profesinė orientacija ir amžiui atatinkamas — proporcionalus darbas bei vadovamas, o ne griežtas įstatymais draudimas.

PRAMONĖ IR DARBAS JAPONIJOJE.

Nesenai įvykęs žemės drebėjimas Japonijoje žymiai pakeitė ten vidujinę padėti. Šalies pramonė labai nukentėjo. Tečiaus japonų tautai neims daug laiko atgaivinti pramonę ir pastatyti buvusion vagon. Nes japonų tauta darbšti, gi japonai darbininkai begalo išlaikomi.

Japonijos pramonės platus išsivystymas ima pradžią 1914 m. Tais metais Japonija įsigavo į pasaulio turgavietes ir užėmė stiprias pozicijas. Tais metais Japonijai gręsė finansinis bankrutas. Tečiaus karas atėjo pagelbon. Ačiu prekių eksportui, 1915—1918 metais valstybinės skolos atmokėtos. Po karo Japonija iš visų valstybių turėjo mažiausia skolų.

Praėjusiais 25 metais Japonijos vedama pirklyba su užsieniais dešimteriopai pasididino. Bankinė apyvarta pasidarė keturius kartus didesnė. 1904 metais nacionalių turtų kiekvienam gyventojui išpuolė po 250 dolerių. Gi 1919 metais tas turtingumas pasiekė 765 dolerių, taigi kuone tris kartus daugiaus. Šiandie Japonijos nacionalis turtingumas apskaitomas ligi 43 bilionų dolerių.

Bet nežiurint tų milžiniškų turtų, 92 nuošimčiu gyventojų į metus turi nedaugiaus kaip po 250 dolerių įplaukų. Miestuose Tokyo, Kobe ir Osaka milionai žmonių gyvena varge.

Japonijos dirbtuvėse ir kasyklose darbo sąlygos yra vidurinių amžių sąlygos. Labai retai kur žinomas ir praktikuojamas 8 valandų darbas dienoje. Imant abelnai, darbai tęsiasi 10, 12 ir 14 valandų dienoje. Ilgiausios darbo valandos tai audeklų gaminimo dirbtuvėse. Vaikų darbas skaitosi abelnas. Jokių suvaržymų. Moterys darbininkės visai mažai uždirba — 20 centų dienoje imant aplamai. Aplamas darbininko uždarbis mieste Tokyo aukščiausias 50c., žemiausias 20c. Tečiaus plačiai išsilavinę amatninkai kartais gauna ir iki 2 dolerių dienoje.

Valdžia nepalankiai atsineša į darbininkų susipratimą ir jų organizavimąsi. Kaikur darbininkai net persekiojami, jei jie mėgina tartis apie savo buvio pagerinimą, apie nepakenčiamų darbo sąlygų pakeitimą.

Pirmosios japonų amatninkų unijos kilo pirm 40 metų. Tai ačiu krikščionių misionierių paskleistai idėjai. Šiandie kuone visas tas unijas kontroliuoja radikalai. Šalies įstatymai tų unijų nepripažįsta. Gi jų skaitoma apie300 su 265,000 narių.

Tokyo ir apylinkėse skaitoma apie 40 darbininkų organizacijos. Jos yra Rusijos bolševikų įtakoje.

Streikai Japonijoje uždrausti, kaip kituomet Rusijoje. Už streikų kėlimą darbininkų vadai baudžiami kalėjimu. Be to, kapitalistai prieš nerimstančius darbininkus turi pagelbon policiją, nusamdo "šnipus." Dažnai nusamdomi paprasti mušeikai ardyti darbininkų organizacijas.

SUV. VALSTYBIŲ INDIONAI.

Šiandie S. Valstybėse gyvena 346,917 indionų. Per pastaruosius dešimts metų jų skaičius pasidaugino 13,500. Indionų rezervacijų yra 200. Visi indionai dalinasi į 193 atskiras gentis arba šakas. Jos visos vartoja 58 įvairias kalbas.

Indionų švietimui Suv. Valstybių vyriausybė kas metai išleidžia po 5 milionus dolerių. Mokyklos lankymo amžiaus indionų vaikų yra 91,968. Iš to skaičiaus 6,279 vaikai del įvairių priežasčių netinkami lankyti mokyklas, gi 20,746 vaikai visai nelanko mokyklų.

Valdiškų mokyklų indionams yra 251. Tas mokyklas lanko 25,222 vaikai. Be to yra 81 misionierių mokykla. Šias lanko 6,470 vaikų. Valstybių publiškas mokyklas lanko 34,301 indionų vaikų.

Du trečdaliu indionų skaitosi Suv. Valstybių piliečiais. Turinčių teisę balsuoti abiejų lyčių indionų yra apie 60 tukstančių.

Apie 240,000 indionų randasi dar federalės valdžios globoje. Aukščiausias Teismas išsprendė, kad esantieji federalės valdžios globoje indionai gali but piliečiais. Penkių civilizuotų genčių nariai (101,000) Oklahoma valstybėje ir Osage gentės (2,200) skaitosi piliečiais.

227,000 indionų turi nekilnojamų nuosavybių — 38 milionus akrų žemės. Tą žemę jiems padalino ir savastin pavedė federalė valdžia.

Bet dar yra 125,000 indionų, kurie negavę žemės savastin. Jiems skirta 35 milionai akrų.

1923 metais valdžia paskyrė 370,000 dolerių sveikatingumo akcijai indionų tarpe. Yra įkurta 78 ligoninės ir sanatorijos. Tose įstaigose yra 2,400 lovų. Tose įstaigose tarnauja 150 gydytojų, 80 slaugytojų ir 70 matronų, 7 dentistai patarnauja indionams, apvažinėdami jų kolonijas. 1922 metais 20,000 indionų gavo gydytojų ir dentistų patarnavimą. Mirtingumas indionų tarpe 1913 metais buvo 32.24 iš tukstančio, gi 1920 m. mirtingumas sumažėjo ligi 22.33.

Indionų katalikų skaitoma suviršy 59,000. Protestantų apie 48,000. Kiti visi pagonys. Jų tarpe darbuojasi apie 200 katalikų misionorių, gi protestantų apie 400.

44,200 indionų šeimynos yra apsigyvenusios visados vienoje vietoje namuose. Farmerių yra 40,962. Jie apdirba nemažus plotus žemės. Jų naminių gyvulių vertė siekia 35 milionus dolerių.

Kai-kurie indionai, ypač Osage gentis, yra kulturingi. Jie pinigus žeriasi už žibalo koncesijas savo žemėje. Tas koncesijas turi žibalo bendrovės ir moka aukštas nuomas.

Ne visa indionams pavesta žemė yra tinkama apdirbimui. Dideli plotai turi but vandeniu drėkinami. Ikišiol valdžia tiems irigaciniams (drėkinimo) darbams išleido apie 25 milionus dolerių. Irigaciniai darbai ir toliaus vedami. Indionų žemės plotuose yra miškų vertės 100 milionų dolerių.

Pradėjus 1871 metais ligšiol federalė valdžia indionų reikalams išleido 422 milionų dolerių. Visų indionų savaičių vertė siekia vieną bilioną dolerių.

Washingtone gyvuoja indionų reikalų biuras. Ten dirba 256 žmonės. 5,361 asmenų dirba kitur. Iš tų visų tarnautojų apie 2,000 yra tikri indionai.

Praėjusio karo laikais 12,000 indionų tarnavo S. Valstybių armijoje. Laisvės bonų indionai pirko už 25 milionus dolerių.

AMERIKOS GELEŽINKELIAI.

Suv. Valstybių geležinkeliai, imus juos visus kruvon, yra didžiausias čia reikalų vedimas. Šin interesan įdėta apie 21 bilionas dolerių. Prie geležinkelių dirba 1,700,000 žmonių. Per vienerius metus tai armijai už darbą išmokama apie 2,700,000,000 dolerių.

Palyginus tą darbininkų armiją su šios šalies regulare armija, tai pasirodo, kad geležinkelių darbininkų skaičius yra dešimts kartų didesnis. Be to, darbininkų ir reikšmingumas yra kur-kas svarbesnis, negu kareivių. Jei ne geležinkeliečiai, kurie karo laiku su atsidėjimu dirbo, šalis nebutų galėjusi paskirtu laiku į nurodytas vietas sutraukti milionų kareivių, kad juos pasiųsti Europon. Šalies vyriausybė nebutų galėjusi tų milionų kareivių aprupinti maistu ir pristatyti jiems reikalingų ginklų ir amunucijos.

Suv. Valstybėse visi geležinkeliai sudaro 379,000 mailių ilgumą. Tokia ilga geležinkelių linija butų galima visą žemę aplinkui apjuosti apie devynis kartus.

Traukinių judėjimas.

Pasiremiant Tarpvalstybinės Pramonės ir Pirklybos Komisijos apskaitymais, 1921 metais amerikoniškais geležinkeliais pervežta 1,690,700,000 tonų prekių. Be to, tuo pačiu laikotarpiu ir 1,034,000,000 žmonių (pasažierių).

Tam tikslui panaudota 2,316,000 prekinių vagonų, 64,000 pasažierinių vagonų ir 64,000 lokomotyvų (garvežių).

Jei tas visas geležinkeliais judėjimas butų sustabdytas nors vienai dienai, šalį galėtų paliesti didelė nelaimė. Gi jei tas judėjimas butų sulaikytas ilgesniam laikui, visa šalis įgrimstų baision netvarkon.

Geležinkeliai kitur.

Buvo ir dar šiandie yra taip didelės šalys, kaip Suv. Valstybės, kurios turi mažai geležinkelių.

Antai Kinija. Ta šalis savo plotais didesnė už S. Valstybes, turi keturis kartus daugiaus gyventojų. Tečiaus ten geležinkelių yra vos 7,000 mailių.

Kas aplankė tą šalį, tas galėjo patirti, ką tai reiškia ten ta stoka geležinkelių. Žinovai tvirtina, kad visos šių dienų nelaimės Kinijoje paeina daugiausia del stokos transportacijos (susisiekimų) sistemos.

Be geležinkelių milžiniškos Kinijos provincijos skaitosi kaipir visai svetimos šalys. Delto, kad trūksta atatinkamo susisiekimo.

Tik įsivaizduokite, kaip atrodytų šiandie S. Valstybės, jei su Kalifornija nebutų galima susisiekti geležinkeliais ir tik juromis butų galima pasiekti tą valstybę. Tokioj padėty. Kalifornija butų kaipir svetima šalis. Iš tenai sinnčiami į rytines valstybes produktai jurų kelioje išbutų labai ilgą laiką.

Be geležinkelių nieko nebutų

Del stokos geležinkelių sistemos Kinijoj, tenai išvystytas juros pakraščiais ir upėmis susisiekimas. Tečiaus tas neduoda atatinkamos naudos šaliai. Be geležinkelių negalima gyventi nei kulturoje pakilti. Didžiuma Kinijos gyventojų geležinkelių naudos nesupranta. Gi kurie supranta, tiems nerupi valstybės gerovė ir laimingesnė tautai ateitis.

Geležinkelių svarbą suprato 1860 metais tų laikų Suv. Valstybių gyventojai. Jie įsitikino, kad be geležinkelių šalis negali vystytis. Jie žinojo, kad kaip žmogui reikalingos arterijos ir nervai, taip šaliai geležinkeliai. Delto kuoveikiaus imta tiesti visur geležinkelius.

Štai kas atlikta.

Suv. Valstybėse milžiniškas geležinkelių tinklas, apimantis visus šalies kampelius, nutiestas nepilnai į 60 metų. Pirm civilio karo, kurs prasidėjo 1860 metais ir baigėsi 1865 m., Suv. Valstybėse buvo vos 31,000 mailių geležinkelių. Kuone visi geležinkeliai buvo tik rytinėse valstybėse.

Transkontinentalio geležinkelio tiesimas pradėtas civilio karo laiku, 1863 metais. Baigtas 1869 metais. Paskui per 20 metų geležinktlių tiesimas visur visu tempu buvo vedamas. Nuo 1890 metų tas darbas susiaurintas. Tečiaus pašalinių geležinkelių šakų tiesimas buvo ir toliaus vedamas. Delto šiandie S. Valstybėse geležinkeliais sujungti visi miestai ir kuone visi miesteliai. Kur nėra geležinkelio, ten nėra gyvenimo.

Ačiu geležinkeliams, čia visoj šaly prekių mainyba ir išvežiojimas lengvai atliekamas. Dideli patogumai ir pačių žmonių kelionėms. Kur tik nori gali važiuoti traukiniu.

MEDŽIOJIMAS IR SVETIMŠALIAI.

Ateina paukščių medžiojimo laikotarpis (sezonas). Mylį tą "sportą" norėtų patirti, kur ir kuomet jie gali medžioti. Į tuos ir į kitus tos rušies klausimus atsako federalis Ukio departamentas. Tam tikslui jie turi išleidę brošiurą. Tą brošiurą kiekvienas gali įsigyti veltui. Reikia kreiptis tokiu adresu: Departament of Agriculture, Washington, D. C.

Toj brošiuroj pažymėta, jog visos atskiros valstybės turi nuosavus įstatymus paukščių ir žvėrių apsaugai. Valstybių autoritetai norintiems medžioti išduoda leidimus. Leidimai išduodami tik tam tikrais sezonais. Taipat nuo valstybių autoritetų galima gauti leidimus ir žuvauti ežernose ir upėse. Žuvavimas irgi turi savo sezonus.

Tie leidimai arba "laisniai" yra trejopi: taip vadinamiems, rezidentams, nerezidentams ir svetimšaliams. Keliose valstybėse medžiojimo įstatymai neišskiria svetimšalių. Bet daugumoj valstybių, kur svetimšaliams neuždraustas medžiojimas, jie priskaitomi arba grupei nerezidentų (tai reiškia — ne visuomet apsigyvenusių duotoj valstybėj), arba jiems išduodami specialiai leidimai.

Nerezidentas už gaunamą leidimą turi brangiaus užmokėti, negu rezidentas. Gi kai-kuriuose atsitikimuose svetimšaliai privalo daugiaus mokėti, negu piliečiai rezidentai ar nerezidentai.

Kai-kuriose valstybėse svetimšalis negali gauti leidimo medžioti, jei jis neturi įsigijęs nekilnojamos savasties. Be to leidimo kai-kuriose valstybėse svetimšaliui dar reikia gauti kitas specialis leidimas nešiotis šautvą.

Šiose valstybėse svetimšaliai negali gauti medžiojimui leidimo, nors jie butų nuolatiniai gyventojai (rezidentai): Colorado, Connecticut, Kansas, Illinois, Nebraska, Nevada, New Mexico, N. Dakota, Pennsylvania, Utah, W. Virginia ir Wisconsin.

Jei valstybėse Colorado, Nebraska, New Mexico ir Pennsylvania svetimšaliai turi bent kokios rušies šaujančius ginklus, jie gali but traukiami tieson už medžiojimo įstatymo peržengimą.

Valstybėje New York svetimšaliams uždrausta turėti šaujančius ginklus arba medžioti jei neturi specialio valstybės komisijos leidimo.

New Jersey valstybėje svetimšaliui negalima laikyti jokio šaujančio ginklo nei medžioti, kaip ilgai jis neturi įsigijęs nekilnojamos savasties vertės 2,000 dolerių.

Massachusetts valst. svetimšalis rezidentas, jei nori gauti leidimą medžioti arba žuvauti, privalo turėti nekilnojamos savasties mažiausia 500 dolerių vertės.

Valstybėje Virginia svetimšalis skaitomas rezidentu, jei turi nekilnojamą nuosavybę arba valstybėje nuolat išgyvenęs penkerius metus.

Pennsylvania valst. svetimšaliams uždrausta namie turėti ginklus ir užlaikyti šunis. Taigi, apie medžiojimą negali but nei kalbos.

Tie ir daugybė kitų svetimšalių suvaržymų svetimšalius turėtų paraginti, idant jie naturelizuotusi.

BLAIVYBĖS DIRVA

AR MUMS BLAIVININKAMS PROHIBICIJOS METU NĖR KAS VEIKT?

Su įvykimu prohibicijos S. Valstybėse nekurie uolųs blaivininkai pradžioje manė, jogei Blaivybė savo kromelį jau galės užsidaryt. Nuo sausio 16, 1920 iki dabar prohibicija dar nepajėgė nusausint Suv. Valstybių. Ir atrodo, kad prievarta žmonės labai sunku prie ko nors priversti. Nekurie labai įpratę jokių budu taip staiga negal atsipratint. Ims dar daugiau kaip gentkartė pakol žmonės nuo gėrimo atpras. Todel blaivininkams dar daug reikia darbuotis.

Blaivininkai turėtų imtis prie aktyvesnio darbo prieš alkoholį kaip šioje šalyje, taip ir pasauliniame judėjime. Tas judėjimas turėtų but visuomenis. Rods, juk, Federacija perniai užgyrė blaivybės judėjimą, bet pati prie to niekuom neprisidėjo. Blaivybės judėjime, beabejo, musų dvasiškija daugiausiai turėtų blaivybės platinime rupintis. Anais metais Šventasis Tėvas Pius X pareiškė norą, kad visi katalikai, o ypač kunigai imtųsi uoliau skleisti blaivybę.

Nemanau aiškint kaip mes turėtumė blaivybę platint; budus kiekvienas sau galite rasti. Dvasiškija, jei bent po vieną gerą pamokslą metuose apie blaivybę pasakytų, daug prisidėtų. O žmonės, jei savo geru pavyzdžiu, bent po vieną įpratusį girtuoklį atvestų prie blaivybės, irgi but didelė nauda. Tapkime visi blaivybės apaštalais.

Blaivininkas.

MUNŠAINĖ ARŠESNĖ UŽ DINAMITĄ.

Spalio 9, Amerikos Sveikatos draugija Philadelphijoje turėjo savo susirinkimą, kuriame Dr. F. J. Gerty, iš Cook Apskričio Psychopathic ligonbučio Chicagoje nuodugniai išdėstė, kad munšainė gali but priskaityta prie *geriamojo dinamito.*

Tarp kitko jis sakė: "Užsinuodinimas nuo "munšainės yra kitokis nekaip budavo, nuo alkoholio pirm prohibicijos. Geriantieji munšainę, nors ir po biskį įgauna savo viduriuose taip vadinamos "fusel" alyvos, kuri yra labai blėdinga viduriams žmogaus organams. Munšainėj yra acetaldehyde ir tas yra priežastimi tos alyvos atsiradimo, ir galutinai užmuša žmogų.

Šviežias šnapsas arba munšainė, turi labai daug savyje to acetaldehyde. Tie nuodai greit žmogų apsvaigina, nugirdo, o besipagiriojant žmogus turi sirgti. Pagirios yra kartais labai sunkios.

Darbuodamasis Cook Apskričio ligoninėje patyriau jogei alkoholizmo ligonių pirm prohibicijos daugiausiai buta tai 1912 metais. Ligonių — alkoholikų — skaitlius siekė 827 asmenis. Nuo tada kas met mažinos. 1916 m. buvo tik 99 asmen. O nuo tų metų alkoholikų ligonių skaitlius augo. 1922 m. buvo 1,130 asm. Tai didžiausias skaitlius alkoholikų ligonių, kaip tas ligonbutis stovi. Tai munšainės nuopelnai. Nebereikalo ji yra vadinama geriamu dinamitu. O kiek ji nuvaro žmonių be laiko į kapus?

Blaivininkas.

NETEKOME UOLAUS BLAIVYBĖS APAŠTALO.

Rugsėjo 2, 1923 m., pasklydo nesmagi žinia New Jersey valstijoj, jogei Juozapas Kovas, pirmas iš Amerikos blaivininkų persiskyrė su mumis ant visados. Jis jau mirė.

Su jo mirtim netekom uolaus blaivybės srityje rašėjo, netekom blaivybės apaštalo.

Labai butų gerai, kad kas jo visą gyvenimą nuodugniai aprašytų. Berods, gerb. kun. P. Saurusaitis pasižadėjo, gal ir ištesės.

Kiek aš pažinau a. a. Juozapą Kovą, jis buvo labai malonaus budo, karštai mylėjo Dievą, artimą ir tėvynę į kurią praeitame blaivininkų seime pareiškė norą keliauti. Iškeliavo. Jis buvo uolus veikėjas. Vargonininkaudamas prie gerb. kun. P. Saurusaičio, Waterbury, daug darbavosi prie išleidimo laikraštuko "Šviesa." Dažnai išleidinėdavo savo lėšomis įvairius scenos veikalėlius. Nemažai yra sukomponavęs dainelių ir tt. Jo visus darbus aprašyt imtų man perdaug laiko. Geriau paliksiu gerb. kun. P. Saurusaičiui tą padaryt.

Lai a. a. J. Kovo kunas ramiai ilsisi šioje laisvės žemelėje, o už jo sielą nepamirškime mes blaivininkai pasimelsti prie savo Dangiškojo Tėvo.

Blaiv.

BLAIVININKŲ KUOPOMS.

Praeitame Seime visi dalyviai pareiškė norą labiau "B. Dirvoje" pasidarbuoti. Jau beveik pora mėnesių prabėgo, o to uolesnio darbavimosi kaip nesimato, taip nesimato. Ar gi ir šiemet mes tiems musų geriems norams leisime užmigti. Lai kuopos į tai atsako.

Vasara jau prabėgo. Ruduo su savo ilgais vakarais jau čia pat. Vakacijos jau pasibaigė. Veikimas: vakarų rengimas, teatrai, prakalbos ir tt. jau prasideda. Blaivininkų kuopos savo veikime neprivalo apsileisti. Tad brangųs-sios blaivininkai-ės imkimės už darbo.

Visi suprantame kaip girtybė yra išsiplatinus, kokią blėdį žmonijai neša. Ypač šiais neva prohibicijos laikais. Pirma buvo kelios autorizuotos karčiamos, dabar daug daugiau kukninių bravarų ir karčiamų randasi. Pakol žmonės nebus pertikrinti vidiniai, tol nei valdžia, nei jokia prievarta, nieko nepadarys. Bandykime todel pertikrinti žmones, kad girtybė labai daug blėdies nesa žmonijai. Raginkime visokiais budais prie blaivybės.

Blaivininkas.

LIETUVIŲ RYMO KATALIKŲ PILNŲJŲ BLAIVININKŲ SUSIVIEN. IŠDININKĖS METINĖ ATSKAITA.

Įeigos:

Nuo rugsėjo 1922 iki rugs. 1923 m.

Rugs. 1922 m. priimta nuo senos iždininkė $83.49
488 Konstitucijos
763 Audeklinių ženklelių,
Rugs. 25 kp. Worcester, Mass. mokes 7.80
Rugs. 9 kp. Lawrence, Mass. mokesč. 21.50
Spalio, lapkričio ir gruodžio mėn. įeigu nebuvo

1923 m.

Saus. 25 kp. Worvester, Mas. mokesč. 9.70
Saus. 2 ženkl. po 25c. .50
Saus. 3 konstit. po 15c. .45
Vasar. 49 kp. Boston, Mass. mokesč. 4.63
Kovo 11 k. Brookton, Mass. mokesč. 6.40
Baland. 11 kp. Brockton, Mass. mokesč. 3.25
Bal. 25 kp. Worcester, Mass., 12 konst po 15c. 1.80
Bal. Nuošimtis Worcester Trust Co. Bank nuo sausio 1 d. 1.12
Bal. Nuoš. Bal. pirm. 1.16
Geg. 32 kp. Detroit, Mich. mokesč. 5.60
Geg. už ženklel. 1.50
Geg. 49 kp. Boston, Mass. mokesč. 2.35
Birželio mėn. įeigų nebuvo.
Liep. 17 kp. Frankfort, Ill. mokesč. 4.00
Liep už konstituc. ..... .75
Liep. 10 kp. Grand Rapids, Mich. mokesč. 7.35
Liep. 10 kp. 7 knyg. išlaimėj. Cambridge, Mass. 7.00
Liep. 16 kp. Lowell, Mass. mokesč. 1.60
Rugp. 17 kp. Frankfort, Ill. 5 išlaim. knyg. 5.00
Rugp. 49 kp. Boston, Mass. 18 išlaim. knyg. 18.00
Rugp. 25 kp. Worcester, Mass. 10 išlaim. knyg. 10.00
Rugp. 7 kp. Cambridge, Mass. mokesčių 16.70
Auka Iž. Ročkienės del išlaimėjimo 10.00
Viso įplaukų $231.65

Išlaidos:

Bal. 17 kp. Frankfort, Ill. 5 konst.
Bal. 25 kp. Worcester, Mass. 12 konstitucijų.
Bal. "Draugui" už Blaivybės Dirvą" 1922 m. $97.70
Bal. B. Sus. Seim. pav. 5.04
Bal. "Draugui" už apgarsinimus 4.00
Liep. "Draugui" už "Blav. Dirvą" 1.60
Rugp. "Draugui" už "Blaiv. Dirvą" 9.36
Viso išlaidų $117.70
Lieka pas iždi. $113.95
Konstitucijų 471,
Audeklinių ženklelių 736.

O. Sidabrienė,
Centro Iždi.

NEKURIOS VALSTIJOS DAR TIK DABAR UŽDARO SALIUNUS.

Spalio 2, Philadelphia, Pa. gubernatoriaus Pinchot ir federalio justicijos departamento įsakymu, detektivai įteikė 1,300 saliunų Philadelphijoje ir apylinkėje, paliepimus uždaryti kuogreičiausiai saliunus. Bėgyje 48 val. privalo visi saliunai, but uždaryti. Bet saliuninnikai sako nepaisą to paliepimo. Kas iš to išeis ir kuomi baigsis nežinia. Bet kada uždarys tuos kuknius saliunus?

Čia sustok---pagalvok

Pagalvojes-----Pasinaudok!

Knygų Išpardavimas, Kokio Dar Nebuvo

TIK IKI GRUODŽIO MENESIO

KATALIKŲ TIKYBA

Parašyta Kun. P. Bučio

Knyga didelio formato, 215 puslapių. Joje išdėstyta apie Dievą, Trejybę, Pasaulio pradžią, ką sako mokslas ir Šv. Raštas apie pasaulio pradžią Apie žmogų ir angelus.

Labai naudinga knyga ir tikintiems ir netikintiems.

Kaina su apdar. vietoje **$1.30**
Tik ..... **85c.**
Kaina be apdar. vietoje **$1.00**
Tik ..... **75c.**

LIETUVOS KARIUOMENĖ

Ši knyga didelė 175 pusl. Gražiai išleista. Joje telpa smulkus aprašymas kaip formavosi Lietuvos kariuomenė ir jos pirmieji žygiai. Beto joje randami 92 paveikslai kareivių ir jų darbų.

Kaina su apdar. pasiuntuota vietoje **$3.50**
Tik **$2.50**
Kaina mink. apd. vietoje **$2.50**
Tik **$1.75**
Kaina pop. ap. vietoje **$1.50**
Tik **$1.00**

ANDERSONO PASAKOS

Joje yra 234 pusl. Formatas didelis. Telpa apie 40 labai įdomių pasakų, kaip va.

"Penkių žirnių istorija".
"Biaurusis ančiukas".
"Dangaus lapelis".
"Mergaitė atsistojusi ant duonos".
"Laimė ir medžio šakoj gali buti".
"Karalaitė ant žirnio".

ir kitos kitokios.

Kaina vietoje **$1.50**
Tik **$1.00**

LIETUVOS ATGIJIMO ISTORIJA

Parašė Kun. J. Totoraitis.

Šioje knygelėje aprašyta ir tikrais faktais paremta kaip Lietuvių tauta rusų persekiojama atgijo. Kaip nešamos ir užrubežio knygos, leidžiami laikraščiai, kaip buvo mokoma skaityti, rašyti. Kaip Muraviovas Korikas smaugia lietuvius.

Kaina vietoje ..... **35c.**
Tik ..... **25c.**

ŽMOGUS IR GYVUOLYS

Parašė Kun. Pr. Bučys.

Knygelė turi 61 puslapių. Ji labai įdomi. Nes aprašo žmogaus kilmę. Kaip žmogus skiriasi nuo gyvuolių. Kaip atsirado balti, juodi, raudoni ir geltoni žmonės. Kaip atsirado žmonės Amerikoje ir tt.

Kaina vietoje ..... **30c.**
Tik ..... **20c.**

KATEDROS DAINIUS

Lietuvino Šafira

Šioje knygelėje 63 pusl. Gražiai išvaizda. Turinys įdomus. Kalba graži. Skaitymas labai patraukiantis. Kas mėgsta širdį judinantį skaitymą, teima šią knygelę.

Kaina vietoje ..... **20c.**
Tik ..... **15c.**

HUCKLEBERRY FINNAS

Vertė Jonas Kmitas

Knyga didelio formato. Turi 284 pusl. Labai įdomi apysaka; turinys įvairiausias. Lietuviams reikia džiaugtis tąja knyga ir visiems ją įsigyti.

Kaina vietoje ..... **75c.**
Tik ..... **50c.**

KAUNO ALBUMAS

Jame vien tik paveikslai ir jų gana platus paaiškinimai.

Kas nori Amerikoje budamas pamatyti dabartinės Lietuvos sostinės žymiausias įstaigas ir įdomybes, tesiperka Albumą.

Kaina vietoje ..... **75c.**
Tik ..... **60c.**

VARGO MOKYKLAI

Ši knyga viso burelio mokytojų sutaisyta. Jos turinys taip įvairus, kad neaprašysi. Žinau tik, kad tokias pasakytės, kokios šioje knygoje telpa mėgsta jauni ir seni, vaikai ir užaugę. Viso 98 tokios pasakėlės.

Kaina vietoje ..... **80c.**
Tik ..... **60c.**

BRAIŽINĖLIAI

Parašė Skruzdė

Ši knygelė gražiai išleista. Joje telpa 11 įvairių iš gyvenimo pasakėlių, monologų. Jų kiti nepaprastai juokingi, kitos graudingos, visos naudingos. Kas nori žmonių draugijoje ką linksmo papasakoti, teįsigija šią knygelę

Kaina vietoje ..... **45c.**
Tik ..... **25c.**

JAUNOJI LIETUVA

Poema.

Parašė J. Maironis

Ką apie šią knygą pasakyti? Parašė ją Maironis, tai ir gana. Žinome, kas Maironis ir kokios puikios jo eilės. Ši priguli prie gražiausiųjų jo darbų. Imk ir skaityk.

Kaina vietoje ..... **80c.**
Tik ..... **60c.**

TRUMPA APOLOGETIKA

Parašė Kun. P. Bučys M. I. C.

Šioje knygoje yra 220 puslapių. Didumas vidutinis. Joje aiškiausiai įrodyta atsiradimas tikrojo tikėjimo ir netikrųjų tikėjimų. Parodo protinius tikėjimo pamatus. Tai didžiai svarbi knyga tikintiems, ir netikintiems.

Kaina vietoje ..... **60c.**
Tik ..... **40c.**

ATSTOVAS RALYS

Sulietuvino Nemunas.

Puslapių 144. Gana didelio formato. Labai graži kalba. Turinys interesingas. Aprašymai gyvi. Vaizdeliai, tiesiog žavėjanti. Kas šią knygą skaitė, tas ją giria.

Kaina vietoje ..... **40c.**
Tik ..... **25c.**

MISIONIERIAUS UŽRAŠAI

Versta Brolių Marijonų.

Šioje knygoje telpa — gražiausių atsitikimų iš įvairių žmonių gyvenimo. Aprašyta atsivertimai į tikėjimą. Pradėjus ją skaityti nėra noro paleisti iš rankų neperskaičius.

Kaina gražiai aptaisytos vietoje **$1.50**
Tik **$1.00**

STATISTINĖS ŽINIOS

Apie Liet. ligi karui 1914 m.

Iš šios knygos galima sužinoti apie Lietuvą daug įdomių dalykų, kurių iki šiolei da nežino ta, tai yra, kiek Lietuvos žemės, gyventojų, kokie jie, apie Lietuvos turtus, pramonę, prekybą ir k.

Kaina vietoje **$2.00**
Tik **$1.00**

LIETUVIŲ KALBOS GRAMATIKA

P. Kriaušaičio ir Rygiškių Jono.

Tai naujai sutaisyta gramatika. Norintiems gerai mokėti lietuvių kalba, reikia naudotis šia knyga.

Kaina vietoje ..... **80c.**
Tik ..... **60c.**

ŽEMAITĖS RAŠTAI

Apsakymėliai

Knyga didelė. Puslapių 391. Joje telpa visa eilė įvairių aprašymų iš gyvenimo. Žymi knyga. Tinka labai į knygynus.

Kaina vietoje **$1.50**
Tik **$1.00**

JONO BILIUNO RAŠTAI

Knyga 143 puslapių. Joje telpa daug aprašymų, vadinamų "paveikslais", apysakų ir eilių. Tai žymus literatinis darbas.

Kaina vietoje **$1.50**
Tik ..... **90c.**

LIETUVOS UKIS

Parašė Al. Rimka.

Norint arčiau apsipažinti su Lietuvos žemės reikalais, pravartu paskaityti ši knyga. Naudos iš to skaitymo bus daug.

Kaina vietoje **$1.00**
Tik ..... **60c.**

APEIGOS R. K. BAŽNYČIOS

Parašė Gerutis

Ši knyga visiems katalikams naudinga ir reikalinga, kad suprastų visas apeigas, vartojamas bažnyčioje.

Kaina vietoje ..... **50c.**
Tik ..... **40c.**

"DRAUGAS" Pub. Co.

2334 Suoth Oakley Ave. Chicago, Il

LIETUVIAI AMERIKOJE.

CICEROJE

Gicdrininkams svarbu.

Giedrininkų 16-tos kuopos svarbus susirinkimas įvyksta šiandien, spalių 26 d., 8 val. vak., tuoj po pamaldų, Šv. Antano par. mokyklos kambary.

Brangieji, laukiame į burį visus.

Valdyba.

Sako uždarysią.

Eina gandai buk visas Ciceros smukles valdžia uždarysianti su šių metų pabaiga.

Tiesa, jų čion yra nemažai, ypač šeštadienių vakarais jų pulsas jaučiama. Gi jei visas uždarytų, tuomet kitokiems biznieriams butų proga, o prie to ar tik nuomos rendos biznavose vietose nenupultų!

Kiek tuose ganduose tiesos — sunku pasakyti. Bet žmonės dažnai tokius daiktus išprana šauja.

Girdėjęs.

IŠ KENOSHA, WIS.

Mano išsišokimas.

Sužinojau kad nekurie šios vietos veikėjai rustauja ant manęs už parašytą žinutę, kuri atspausta 247 "Draugo" numery. Tad šiuomi atsiprašau, nes padariau klaidą, vietoje didieji vyrai buvę veikėjais, turėto buti korespondentai — žinių rašėjai.

Nes veikėjai kaip pirmiaus taip ir dabar darbuojas ir žinių yra pilnai, tik jų niekas neparašo į laikraščius.

Nepamenu tikrai kokiame "Draugo" numery buvo kasžin keno parašyta buk rusų korespondentus katės papiovė, tai atrodytų it peliukai, kuriuos katės ištikrųjų labai mėgsta.

Rengiama bazaras.

Sekmadienį, 21-mą spalių, musų gerb. kleb. kun. S. Bistras sušaukė į Šv. Petro salę parapijonų susirinkimą, kur pasitarę visi nutarė surengti del bažnyčios naudos bazarą ir tam reikalui išrinko darbininkus. Bazaras įvyks po dviejų savaičių.

Mes, parapijonai, butinai turime paremti skaitlingai ant bazaro atsilankydami, nes pinigų reikia į visas puses.

Pranas.

ŽINIOS IŠ DETROITO.

Vakaro pavyko.

Spalių 21 d. Šv. Petro choras surengė Šv. Petro par. vakarą su labai gražia, turininga programa, kuri susidėjo iš muzikos, dainų, kalbos ir monologo su dialogu. Žmonių atsilankė daug. Pelno naujų vargonų įtaisimui liko į $131.-01.

Programoje dalyvavo ir kun. J. Čižauskas, šv. Jurgio par. klebonas. Jis ir muzikalės programos dalį įspudingai išpildė ir prakalbą apie jaunimą pasakė. Mums visad yra malonu kun. J. Čižauską savo tarpe turėti. Programai pasibaigus, gerb. kleb. kun. Jonaitis reiškė nuoširdžios padėkos visiems šio vakaro dalyviams.

Vajus baigsis.

Naujų vargonų vajus baigsis su lapkričio 25 d. Manoma kad tam tikslui bus padaryta $1,000.

Naujos mokytojos.

Šiais metais čionykščiai vaikučiai mokinami Seserų Pranciškiečių. Žmonės džiaugiasi turėdami jas savo tarpe, nes anot jų, vaikai išmoks bent kiek lietuvių kalbos ir tautinė dvasia bus stipresnė.

Statys naują bažnyčią.

Katalikų jėgoms ir skaičiui augant, ačiu jų susipratimui, manoma statyti nauja bažnyčia, nes dabartinė jau permaža. Aišku, Dievas laimins musų Bažnyčios ir tautos darbui.

Alpha.

IŠ SHENANDOAH, PA.

Milžiniškai parėmė šv. Kaz. Dr-ja, bet tik pradžia. Prakalbos, skyrius, žmonės ir jų ypatybės.

Spalių 14 d. pobažnytinėje salėje įvyko skaitlingas susirinkimas, kurį gerb. klebonas J. Dumčius, turininga ir jausminga kalba atidarė. Jis pabrėžė katalikiškos spaudos didelę svarbą Lietuvos nepriklausomybės išgavime, lietuvių tikybiniame ir tautiniame gyvenime. Visus savo parapijonus ragino tapti šv. Kazimiero draugijos nariais ir tuomi įsigyti knygų iš kurių galėtų pasemti mokslo tikybos ir Lietuvos reikaluose. Gero savo ganytojo, paklausė avis, o iš to garbė ir nauda Kristaus mokslo skelbėjui ir jo klausytojams, kurioje parapijoje labiaus išsiplatinus katalikiškoji spauda, ten parapijonai tikybiniai ir tautiniai labiaus apsišvietę ir susipratę. Ten viešpatauja didesnė Kristaus meilė, aukštesnė dora, tampresnė parapijonų tarpu savė santaika ir savo klebonu nuoširdesnis pasitikėjimas. Po prakalbų narių įsirašė: 3 Garbės: 1) Gerb. kun. J. Dumčius $100, 2) Viktorija Rutkauskienė $100 ir 3) E. V. $100. Amžinųjų 29 nariai ir sumokėjo po $35: gerb. kun. S. Norbutas, O. Kvedarienė, O. Augustinavičienė, J. Matijošaitienė, J. Tankeliunienė, U. Dominaitienė, K. Klenavičienė, J. Gataveckienė, J. Krupinskienė, R. Traigienė, R. Mizerienė, Z. Aukštinienė, M. Stankus, J. Gutavienė, M. Žilinskienė, S. D., M. R., A. Gasiliauskienė, M. Lutkauskienė, E. Bartnikienė, Vincas Gataveckas, Jonas Gilius (biznierius), M. Stankevičienė, Ig. Pauliunas, P. Račkauskienė, A. Pavalkienė, O. Baranauskienė, K. J., M. A.; Metinių 50. Skyrius įsisteigė iš šių ypatų: Garbės pirm gerb. kun. J. Dumčius, pirm., P. Gibas, vice-pirm., L. Rutkauskas, sek., V. Gataveckas, ižd., O. Subačienė, Spaudos agitatoriai: A. Pavalkienė, J. Rutkauskienė, O. Karandienė, A. Gasiliauskienė, O. Asiliauskienė, S. Karosas, J. Savokinas, O. Baranauskienė, J. Krupinskienė, A. Rutkauskienė, V. Skrebulienė ir O. Aniliauskienė.

Shenandoriečiai lietuviai katalikai malonus, kalbus, mylintis Bažnyčią ir Lietuvą savo tėvynę. Jie norėdami, kad ir toliaus Lietuvos žmonės butų geri katalikai ir karšti patrijotai, todel uoliai parėmė lietuvišką spauda, kuri tas prakilnias žmonėse ypatybes sužadina ir palaiko. Už tai garbė Jiems. Gerai vaikeliai pašoko, nes tėvelis pradėjo ir juos pamokino. Ir seniaus toje parapijoje norėjau turėti prakalbas, bet negalėjau Gerbiamas kun. J. Dumčius tapęs tos parapijos klebonu iš Dievo malonės, Misijomis ir katalikiškos spaudos platinimu padeda savo parapijonams pažinti tikrąją Tiesą ir ją pamilėjus, pasiekti laikinosios ir amžinosios laimės. Už taip didelę paramą katalikiškos spaudos. Gerb. kleb. kun. J. Dumčiui, gerb. kun. S. Norbutui ir gerb. parapijonams tariu širdingiausios padėkos ir pagarbos žodžius.

Kun. Petras Kaščiukas.
Šv. Kazimiero Dr-jos Generalis Įgaliotinis Amerikoje
129 So. Jardin Street,
Shenandoah, Pa.

ŽINIOS IŠ CLEVELANDO.

Gražus, gerb. Muzikų Čižauskų pagerbimui vakarėlis.

16 spalio, antradienio vakarą Vyčių 25 kp. turėjo lietuvių svetainėj tautišką ir linksmą vakarėlį pagerbimui musų gerb. muzikų Čižauskų. Dalyvavusieji vakarėlyje manau niekuomet jo nepamirš matant, kad jame dalyvavo tokis gražus jaunimas — vyčiai — Lietuvos ateitis. Vakarėly taipgi dalyvavo: gerb. muz. J. Čižauskas, p-ni Čižauskienė, gerb. kun. Vilkutaitis, kun. Vaičikauskas ir Ona Žvingeliutė — Mihelich'ienė. Didelį įspudį darė prie visų krutinių prisegti tautiški ženkleliai. Buvo šokama tautiški šokiai, ir žaidimai, buvo ir angliškų bet bravo Vyčiams, kad myli savo tautiškus šokius tuo ir musų vakaras įspudingas.

Vakarienė. — Kalbos.

Apie 10 val. visi nuėjo žemyn svetainėn kur jau veltai pataisyti stalai buvo papuošti kvepiančiomis gėlėmis ir apdėti skaniais valgiais. Visiems prie stalo sustojus sukalbėta malda, po to visi linksmai šnekučiuodami valgė gaspadinių gardžiai pagamintą vakarienę. Besišnekučiuojant Vyčių kp. vice-pirm. Bortininkas perstatė gerb. kun. Vilkutaitį kalbėti, kuris trumpai bet gan įspudingai kalbėjo. Po to kalbėjo muzikas J. Čižauskas maloniai visiems dėkodamas už puikų priėmimą taipgi ragino visus pamylėti dainą ir priklausyti prie Vyčių ir parapijos chorų, o gerb. muzikas dar tuosis pagal savo išgalę. P-ni Čižauskienė pratarė keletą linksmų žodžių, kad jai labai malonu dalyvauti su vyčiais nes sako: senai jau juos pamylė jau. Buvusi kp. pirmininkė Ona Žvingeliutė — Mihelich'ienė kalbėjo ypač primindama Vyčių smarkių darbuotę keli metai atgal, bet jos paskutinieji žodžiai į jaunimą: nors dabar veikime prisidėti negaliu, bet iki mirties vytė liksiu įspudingai praskambėjo. Toliau kalbėjo gerb. kp. pirm. J. Sadauskas ragindamas jaunimą — vyčius laikyties vieny oėje, keltis iš miego ir uoliai pradėti veikti gerą darbą. Tautos Fondo kp. pirm. Banys taipgi kalbėjo ragindamas visus prigulėti prie katalikiškų organizacijų ir tt. Tuotarpu T. F. sk. vardu įteikta gerb. p-niai Čižauskienei gyvų rožių bukietas. Užbaigai sudainuota Vyčių ir Lietuvos himnu. Visi gerb. kalbėtojai nemaž įspudžio padarė į susirinkusius, ypač nepamiršo ir gaspadinėms padėkoti už gardžią vakarienę. Reikia tarti didelis ačiu komisijai: p-lei Simonaitiutei, Bortininkui (kito vard. reteko sužinoti) už tokį pasidarbavimą ir gražų surengimą t. p. Čižauskų priėmimą.

Reikia pastebėti, kad nekurie iš jaunimo tarpo prie stalo ypač kam nors kalbant labai negražiai elgiasi — garsiai juokdamies — kur mandagumas? Kam nors kalbant visuomet yra mandagu klausyti. Iš šalies žiurint nekaip atrodo, beto ir kalbėtojams nesmagu. Tad, jaunime, pamėgkime mandagumą!

Liepunčlė.

AR ŽINAI KAD

Bezidar Protic, komercinis agentas Brodna Savi tapo suareštuojas šmugeliuojant 53 kilogramas sidabro svetimon šalin? Ar žinai kad Helmar Turkiški cigaretai duoda daugiau kokybės negu paprastieji cigaretai užtat kad jie turi savije 100% grynai Turkiško tabako. (Apgr.)

Litai ir Doleriai

Norėdami pasiųsti pinigų į Lietuvą saviesiems, siųskite per dienraštį **"DRAUGĄ"** kuris pigiausiai siunčia ir geriausiai patarnauja.

"Draugas" siunčia į Lietuvą pinigus nevien Litais, bet ir Doleriais.

Jei norite patys pasiųsti, tai "Draugas" išrašo čekį-draftą kurį Tamistos įdėję į laišką pasiųsite saviesiems, o jie nuėję į Bankos skyrių gali atsimainyti be jokio vargo ir be atitraukimo.

Jei kam labai greitai reikalingi pinigai, "Draugas" pasiunčia pinigus **telegrama** kur į penkes ar keturias dienas išmoka.

Taipgi "Draugas" siunčia pinigus ir perlaidomis. Norėdami platesnių informacijų kreipkitės:

"DRAUGO" PINIGŲ SIUNTIMO SKYRIUS
2334 South Oakley Avenue **Chicago, Illinois**

CHICAGOJE.

BRIDGEPORT.

"Pyragas".

Visi žino kas yra pyragas, a pie tai neabejojame. Bet pasaką apie pyragą — kas yra girdėjęs? Gal nei vienas. Ot dabar ir pasitaiko proga išgirsti atpasakojimų ir tai labai įdomu kas įvyko su tuo pyragu. Galėtume čia pat atpasakot... bet paliekame tai padaryti šv. Kazimiero Akademijos auklėtinėms kurios atvyks Bridgeportan šeštadienio vakare, spalių 27 d., kad išpildžius vakaro programą, kurį rengia šv. Kazimiero Akademijos Rėmėjų 2 sk. Jei norite skaniai pasijuokti ir malonia vakarą praleisti, butinai prašome ateiti Rėmėjų vakaran. Nesigailėsite.

Rep.

I IR IŠ LIETUVOS ANT SUVIENYTŲ VALSTIJŲ VALDŽIOS LAIVŲ

Jus keliausit smagiai po priežiura S. V. Valdžios. Greitai laivai, puikus valgiai, dideli kambariai, skirtingi kambariai poroms arba šeimų joms, visoki patogumai — negalite gaut daugiau už jusų pinigus. Išplaukimai 2 kartu kas savaitė į Bremen'ą ir kitus portus.

S. S. Pres. Fillmore	Lapkr. 3
S. S. Leviathan	Lapkr. 10
S. S. America	Lapkr. 13
S. S. Pres. Booscvelt	Lapkr. 24
S. S. Pres. Arthur	Gruod. 5
S. S. Geo. Washington	Gruod. 13
S. S. Pres. Harding	Gruod. 20

Del kainų ir informacijų rašyk:
UNITED STATES LINES
110 SO. DEARBORN ST. CHICAGO.
Lokalai agentai visuose miest.
Valdantieji Operatoriai del
UNITED STATE SHIPING BOARD

Rezidencijos Tel. Brunswick 4887
Dr. C. YUCIUS D. C. Ph. C.
CHIROPRACTIC GYDYTOJAS
Be gyduolių, be operacijos
Val. 9-1; 5-8 P. M. Šventad. 9-12
1579 Milwaukee Avenue
Kamp. Rotey ir North Ave.
Ofiso Telef. Brunswick 7692

Telefonas Canal 5395
JOHN G. MEZLAISKIS
Generalis Kontraktorius,
statytojas ir senų namų taisytojas.
2319 West 24-th Street
Chicago, Ill.

Tel. Lafayette 4223
PLUMBING
Kaipo lietuvys, lietuviams visados patarnuoju kuogeriausia
M. YUŠKA
3228 West 38-th Street

Lietuviai Daktarai
Amerikos Lietuvių Daktarų Draugijos nariai.

Dr. Makaras
LIETUVYS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS.
Už Chicagos greičiausiai ir arčiausiai padėkiamas sekančioms kolonijoms: Indiana Harbor, East Chicago, Hammond, Gary, Harvey, Steger, ir Joliet. Todel visokiais reikalais kreipkitės:
1444 WENTWORTH AVE. CHICAGO HEIGHTS, ILL. Tel. 494
Ketvergo vakarais: 10453 S. State St. Roseland. Tel, 349.

Dr. M. ŽILVITIS
DENTISTAS
4193 Archer Avenue
Val.: 9 iki 9 vak. kasdien. Nedėlioj 9 iki 12.
Tel. Lafayette 6061

Dr. P. G. Luomons
Lietuvis Dantų Gydytojas
2201 W. 22-nd & So. Leavitt Sts.
Tel. Canal 6222 Chicago, Ill.
VAL.: 9 iki 12 ryto ir 1—8.30 vakare. Ned. pagal sutartį.

Dr. A. J. Bertašius
(Bertash)
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3464 So. Halsted Str.
Ofiso Val.: 1-3 po piet 6-8 vak.
Residencija
3159 So. Union Ave.
Tel. Boul. 5913 Tel. Yds. 1699

Tel Canal 257, Vak. Canal 2118
DR. P. Z. ZALATORIS
Lietuvis Gydytojas Ir Chirurgas
1021 South Halsted Street
Valandos: 10 iki 12 ryte; 1 iki 4 po pietų; 6 iki 9 vakare

DR. A. L. YUŠKA
1900 So. Halsted Str
Tel. Canal 2118
Ofiso val.: 10 ryto iki 12 po piet
6 iki 7 val vakaro.
Rez. val.: 2 iki 4 po pietų
4193 Archer Ave.
Tel. Lafayette 9093

Tel. Boulevard 2169
DR. A. J. KARALIUS
Lietuvis Gydytojas
3303 South Morgan Street
Chicago, Ill.

Tel. Lafayette 3415
DR. C. K. ČERYS
(CHERRY)
DENTISTAS
Perkėlė savo ofisą į Brighton Park
4454 So. Western Avenue
(Kamp. 45 St.) Chicago, Ill.
Valandos: Nuo 3 po pietų iki 9 vakaro; Subatoms nuo 9 ryto iki 9 vak.; Nedėliomis nuo 10 iki 12.

Dr. M. Strikol'is
Lietuvis
GYDYTOJAS ir CHIRURGAS
4601 So. Ashland Avenue
Tel. Boulevard 7820
Val.: 2 iki 4 ir 6 iki 8
Ned. 10 iki 12
Rezid.: 6641 So. Albany Avenue
Tel. Prospect 1930
Val.: pagal sutartį.

Tel. Blvd. 1401.
Dr. V. A. ŠIMKUS
3315 So. Halsted Street
Valandos: Nuo 9 iki 3 dieną, Nuo 7—9 vak.
Nedėliomis 9 iki 12 dieną.

Jau Sugryžo iš Tolimos Kelionės.
Dr. A. Račkus
Ligonius priima kasdien nuo 2 val. po piet iki 8 val. vakaro. Seredomis ir Nedėliomis ofisas uždarytas. Profesionalį patarnavimą teikia savo ofise:
1411 So. 50-th Ave.
Cicero, Ill.

Rezid. Tel. Van Buren 6294
Ofiso Tel. Boulevard 9093
Dr. A. A. ROTH
RUSAS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Specialistas Moteriškų, Vyriškų Vaikų ir visų chroniškų ligų.
Ofisas 3335 S. Halsted St
Val.: 10—11 ryto: 2—3 po piet. 7—8 vak. Ned. 10—12 d.
Res. 1139 Independence Blvd. Chicago.

Telefonas Seeley 7439
Dr. I. M. Feinberg
Gydo specialiai visokias vyrų ir moterų lytiškas ligas.
2401 Madison Street
Kamp. Western Ave. — Chicago
Valandos: 2—4 po pietų 7—9 vak.

Dr. Maurice Kahn
Gydytojas ir Chirurgas
4631 S. Ashland Ave.
Tel. Yards 0994
Valandos:
Nuo 10 iki 12 piet.
Nuo 2 iki 3 po piet
Nuo 7 iki 9 vakare.
Nedėl. nuo 10 iki 12 piet.

Dr. CHARLES SEGAL
Perkėlė savo ofisą po numeriu
4729 S. Ashland Ave.
SPECIJALISTAS
Džiovų, Moterų ir Vyrų Ligų
Val.: ryto nuo 10—12 nuo 2—5 po pietų: nuo 7—8.30 vakare
Nedėliomis: 10 iki 1.
Telefonas Drexel 2880

Tel. Blvd. 7042
Dr. C. Z. Vezelis
LIETUVIS DENTISTAS
4712 SO. ASHLAND AVENUE
arti 47-tos Gatvės
Valandos: nuo 9 ryto iki 9 vak.
Seredomis nuo 4 iki 9 vakare.

Tel. Boulevard 0537
Dr. Marya Dowiat-Sass
1707 W. 47-th St.
Valandos nuo 8 iki 12 dieną, nuo 6 iki 8 val. vak. Nedėliomis nuo 8 iki 2 val. po pietų.

Telefonas Boulevard 1939
Dr. S. A. Brenza
4608 So. Ashland Avenue
Chicago, Ill.
Val.: 9 ryto iki 12 piet: 1 po piet iki 3 po piet: 6:30 vak. iki 9:30 vak.

Dr. M. Stupnicki
3107 S. Morgan St
CHICAGO ILLINOIS
Telefonas Yards 5032
Valandos — 9 iki 11 iš ryto po pietų 3 iki 5 vak. Nedėliomis ofisas uždarytas.

Dr. A. K. Rutkauskas
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4442 So. Western Ave.
Telef. Lafayette 4146

A. Michnievicz-Vidikiene

AKUŠERKA
3101 S. Halsted St
Kampas 31 gatvė
Phone Yards 1119
Viename ofise su Dr. J. F. Van Paing.
Sąžiningas patarnavimas prie gimdymo. Visoki patarimai dykai.
Valandos: nuo 7 ryto, iki 13, nuo 6 iki 9 val. vakare.

ŠVENTAS RAŠTAS

Ką tik esame gavę iš Lietuvos

"NAUJĄ TESTAMENTĄ"

Knyga labai gražiai atspausdinta ir mažo formato — didumo suliig maldaknygę.

"Naujas Testamentas" reikėtų kiekvienam katalikui įsigyti, nes tai yra Katalikų tikėjimo pamatas.

Kaina tik $1.25
"DRAUGAS" PUB. CO.
2334 South Oakley Avenue **Chicago, Illinois.**

CHICAGOJE

NACIONALĖS KONVENCIJOS.

Yra tikra, kad ateinančiais metais Chicagoje įvyks nacionalė republikonų partijos konvencija.

Dabar darbuojamasi čia turėti ir demokratų partijos nacionalę konvenciją.

Kas link pastarosios, dar nežinia. Nes šios konvencijos nori New Yorkas.

EINA ŠALČIAI.

Federalis oro biuras praneša, kad eina jau šalčiai ant Chicagos, paskui seks žiema. Šiandie pramatomas smarkus temperaturos nupuolimas. Šiaurvakaruose nuo Chicagos pasirodė sniegas. Per didžiuosius ežerus slenka vėtra su sniegu.

Mieste Lander, Wyo., ir apylinkėse labai daug prisnigta — pusantros pėdos sniego. Visoj Colorado valstybėj sniegas.

EINA KOVA.

Policijos kova prohibicijos vykinimu Chicagoje eina. Policija užsilikusius saliunus puola ir daro kratas įtariamuose privatiniuose namuose. Daug saliuninkų ir "moonshinerių" areštuoja.

GIEDRININKAI GYVUOJA.

Town of Lake. — Daugumas kolonijų nusiskundžia kad silpnai Gied. kuopos gyvuoja. Kame priežastis? Randasi kokios nors ydos trukdančios gyvavimui? Anaiptol. Town of Lake Gied. 19 kp. puikiai gyvuoja. Tiesa randasi mažas burelis ne kiekybe skaitome, bet kokybe. Yra narių energingų, supranta vienybėj galybę tad nors ir sunkiausi darbai — veikia.

Spalio 14 d. Gied. 19 kp. laikė susirinkimą, gana skaitlingas burelis atsilankė dargi su gražiausiais įnešimais. Į mus kuopelę pristojo ir p-lė Martinkaitė lankanti Lindblom mokyklą. Toliau pranešė ka Bridgeport kol. Giedrininkų kp. pristojo prie musų kuopos. Jėgas sudėjus kruvon daug nuveiksime.

Žiema artinas reikia ką nors dirbti. Musų Gied. duoda įnešimą kad laikyti paskaitas. Paskaitas paįvairins kitu kuomi. Kviečiama ir kiti prie to prisidėti, ypač kalbėtojai. Žmonėms bus gera proga atsilankyti ir pasiklausyti programų, kurių rengimui išrinko šią komisiją: A. Žvirblis, Z. Jurgaitė ir J. Kanušėnas

Susirinkimai bus laikomi kas pirmą sekmadienį kiekvieno mėnesio, 1:00 val. po pietų, mok., 7 kam. ant trečių lubų. Ir svečiai Gied. yra kviečiami atsilankyti.

Omega.

LINKSMOS VARDUVĖS.

Town of Lake. — Gal niekur nėra taip daug draugiškumo kaip pas mus.

Štai, sekmadieny, spalio 21 d. p. p. Ant. ir Magd. Šedžiai socialę varduvių puotelę suruošė savo sesutei, Uršulei Šedatei, tik du mėnesiu atvažiavusiai iš Lietuvos.

Svečiai susirinko anksti, 4 val. po pietų.

Kadangi p. p. Šedžių name esti didelis viktrolas ir daug rekordų garsiųjų pasaulio dainininkų abėjose kalbose tai buvo proga girdėti iš operų sunkių ir liaudies lengvesnių dainelių. Visi sveteliai pasitenkino koncertine dalimi.

Vakarieniauti prie puošnaus stalo, pradėjome 5 val. ir tęsėme iki 7. Pasivalgę ėjome žaisti. Kiek tų įvairiausių žaismių! Ir juodingų ir rimtesnių. Galu gale išpildyta ir programa. Deklamuota, dainuota, kalbėta ir nemaža laimių naujai veikėjai, p-lei U. Šedaitei palinkėta. Ir taip linksminantės, žuriam laikrodis jau 10:30. Turėjome skirstytis.

Visi dalyviai ilgai minės p. p. Šedžių svetingumą — vaišingumą.

Tyla.

BRIDGEPORT.

Kad ir kirviais lytų — namie nesėdėk.

Kada? O gi šeštadienio vakare, spalių 27 d. O kas ten bus? O gi šv. Jurgio parap. didžiulėje ir gražioje svetainėje įvyks gražus vakaras.

O ką tamo vakare darys? O, tu skanusis sureli! Ką sakai ten darys? Klausk geriau ko ten nedarys. Ir šoks ir dainuos ir deklamuos ir dovanas duos ir vaišins ir mylės ir tt. bet reikia pačiam buti, kad nori pamatyti ir patirti. Tik nesivėluokite visi žmonės — dar tokio vakaro nebuvo Bridgeporte. Jį rengia A. R. D. 2 sk. o musų Rėmėjos veiklios kaip bitutės. Vakaras ir atsilankiusius patenkins ir naudos padarys. Valio visi ton pramogon. Kas bus kas ne, bet jau ten tikrai busiu.

Aš.

LINKSMOS VARDUVĖS.

Town of Lake. — Gal niekur nėra taip daug draugiškumo kaip pas mus.

Štai, sekmadieny, spalio 21 d. p. p. Ant. ir Magd. Šedžiai socialę varduvių puotelę suruošė savo sesutei, Uršulei Šedatei, tik du mėnesiu atvažiavusiai iš Lietuvos.

Svečiai susirinko anksti, 4 val. po pietų.

Kadangi p. p. Šedžių name esti didelis viktrolas ir daug rekordų garsiųjų pasaulio dainininkų abėjose kalbose tai buvo proga girdėti iš operų sunkių ir liaudies lengvesnių dainelių. Visi sveteliai pasitenkino koncertine dalimi.

PARDAVIMUI

8 nauji mediniai namai, tik baigiami budavoti 2 pagyvenimų 6 ir 6 kambarius, karštu vandenių apšildomi, aržolo užbaigimas, visas įtaisymas vėliausios mados ir darbas pirmos klesos. Vieta lietuviams gerai žinoma tarpe 65 ir 66 Rockwell ir Talman Av. arti Lietuviškos mokyklos, netoli didelio parko. Kurie mylit gražų namą ir puikią vietą, atvažinokit pamatyti mūsų darbo. Mainysime ant mažesnių namų ar lotų.

Medinis namas beveik naujas 2 pagyvenimų pirmas 3 kambariai, antras 5 kambariai, taipgi netoli parko ir mokyklos, 6632 Rockwell St.

4 pagyvenimų medinis namas po 4 kambarius. Elektra, maudynės ir visi parankumai, conkrit fondamentas, gera randa, lotas 35x125, Brighton Park, netoli Lietuviškos Bažnyčios, 45 ir Fairfield Av.

2 namai ant vieno loto iš priekio štoras ir 4 kambariai pagyvenimui, iš užpakalio iamukas 2 pagyvenimų po 4 kambarius ir lotas šale tuščias, parduosim pigiai, randasi Brighton Parke.

4 kampiniai lotai po 40 pėdų platumo ir 125 ilgumo, gatvės ištaisytos ir išmokėtos. Vieta 65 ir 66 Rockwell ir Talman Ave.

Mes turime ir daugiaus bargenų.

JOKANTAS BROS.
4138 Archer Avenue
Telefonas Lafayette 7674

REIKALINGAS PARTNERIS.

Reikalingas partneris su kapitalu į aptiekos biznį. Geroje vietoje, daug tavorų. Geras pelnas.
109 N. Dearborn St. Room 903

PARDAVIMUI NAMAI.

BRIDGEPORTO DIDELIS BARGENAS!

PARDAVIMUI 2 augštų muro namas 2 flatai po 6 kambarius; gasas, elektra, maudynes ir cimentuotas sklepas su skalbyklems; namas randasi ant Emerald Avenue, netoli 31-mos gatvės lietuvių apgyventa vieta; kaina $9,000 vertas $12,000 reikia pinigais tik $4,000; kitus ant morgičio lengvais išmokėjimais.

McKINLEY PARKO DIDELIS BARGENAS!

PARDAVIMUI 2 aukštų muro namas 2 flatai po 6 puikius kambarius; namas statytas 6 metai atgal pagal naujos mados kieto medžio triningai; karštų vandenių šildomas su 2 boileriais, ledo baksai įbudavoti ir gasiniai pečiai fletuose; vieta apgyventa lietuviais; kaina $11,500 vertas $15,000; reikia pinigais puse ar daugiau; kitus lengvais išmokėjimais.

BRIGHTON PARKO DIDELIS BARGENAS!

PARDAVIMUI 2 augštų medinis namukas 2 po 4 kambarius; namas statytas apie 6 metai atgal; kaina greitam pardavimui $4,000; nereikia visų pinigų.

Norėdami pamatyti viršminėtus namus atsilankykite diena ar vakarais; nedėlioms iki 4 po pietų.

BRIGHTON REALTY COMPANY
J. Yushkewitz, vedėjas
4034 Archer Ave.
(Prie California Ave.)

PARDAVIMUI murinis bizniavas namas ant bridgeporto, štoras ir 6 flatai 3 po 6 ir 3 po 4 kambarius, maudinės, elektra ir didelis cimentuotas beismentas, pečiais apšildoma. Randos į mėnesį neša $200. Kaina tik $15,600, namas geram padėjime, garadžius 2 karam, arba mainysiu ant loto, automobiliaus ir grosernės. Norint platesniu informacijų kreipkitės pas:

JOS AUGAITIS
751 West 31-st Street
Tel. Yards 0206

BIZNIS

GERAS BARGENAS!

Parduodu pigiai Ice-Cream parlor, saldainių ir cigarų krautuvę. Cigaretai atviri parduodami nes turiu "license". Biznis gerai išdirbtas ir geroj vietoj netoli nuo lietuviškos bažnyčios. Priežastis pardavimo esu našlė ir sunku vienai užlaikyti biznį. "Lease'as" ant dviejų metų.

Mrs. M. POŠKA
4501 S. Fairfield Ave. Chicago.

BARGENAS
Parsiduoda Bučernė ir Grosernė

Biznis visokių tautų apgyventoj vietoj. Pardavimo priežastis, savininkas apleidžia Suvienytas Valstijas. Norėdami sužinoti krautuvės vieta kreipkitės pas

K. JAMONTA
2513 South Halsted Street
Tel. Victory 5613

NAMŲ STATYTOJAI
Mes statome jr skolinamo pinigus ant bungalows, bažnyčių, krautuvių ir flatinamų visose dalyse Cook Phyleto. Mes dabar statome namą $175,000 vertos Lietuvių Auditorium 3131—37 S. Halsted gatvės. Taipgi parduodame Auksinius Bondsus nes yra saugus investemental. Atsišauk "DRAUGAS" (H. B) 2334 S. Oakley Ave. Chicago, Ill.

"GYDYTOJAS"

Mėnesinis žmonių sveikatos žurnalas teikia teisingų žinių iš:

Higienos, Medicinos, Dentisterijos.

Prenumerata: Amerikoj $1.00. Kitose šalyse $1.50 metams. Vienas numeris 15c.

GYDYTOJAS
4454 South Western Avenue Chicago, Illinois.

LIETUVOS UKIO BANKAS

Kapitalas 15,000,000 Litų.

Turtas ir atsakomybė 30,000,000 Litų.

Didžiausias ir tvirčiausias bankas Lietuvoj. Turi savo skyrius kiekviename Lietuvos miestelyje ir greičiausiai apinoka amerikiečių perlaidas. Už įdėtus pinigus moka geriausius nuošimčius. Pasidėjus metams ar ilgesniam laikui 8%, pasidėjus pusei metų 6%, ant pareikalavimo 4%.

Lietuviai amerikiečiai! dėkite savo pinigus į šį tvirtą ir saugų banką, tai darydami, turėsite didelę nauda sau ir savo tėvynei padėsite ekonominiai pakilti. BANKAS IŠMOKĖS AMERIKOS DOLERIAIS.

Lietuvos Ukio Bankas, 31 Laisvės aleja, Kaunas, Lithuania.

Ar skauda, dega tau kojos?
MENTHOLATUM
greitai pagelbės, pamegink

Sumušant Visus Rekordus Pečiu ir Rakandu Kainu

Daugumą žmonių kurie varo didelį rakandų biznį mums pranašavo kad mes ilgai negalėsime gyvuoti jeigu mes ir ant toliaus pardavinėsime už tokias kainas kaip iki šiol. Mes-gi manome kad jeigu mes parduosime kad ir už pigiau padarant maža pelna bet kad parduosime didelėse skaitlinėse taip kaip kad pardavinejome nuo pat atidarymo savo krautuvės ant kampo Archer Ave. ir Sacramento Ave's., mes galime padaryt kur kas daugiau pinigų negu tos krautuvės kurios parduoda augštomis kainos bet mažiau. "Progresyviškumas" tai musų motto. "Progresyviškumas" kainose tai pirmas dalykas. Kitas dalykas tai kuomet perki nuo musų tai gauni geriausius rakandus kokius pinigas gali nupirkti. Ateik ir persitikrink.

WOLF FURNITURE HOUSE

Kampas Archer ir Sacramento Aves

PARSIDUODA bučernė, grocernė ir lunch-room, galima pirkti su namu arba be namo. Namas murinis su 8 kambariais. Savininkas važiuoja Lietuvon. Atsišaukite į "Draugo" Adm. 2334 So. Oakley Ave. (V. T.)

PAJEŠKOJIMAI

Marcijona Račaitė, kilusi iš Pelėdinės kaimo, Cirkalnio parapijos, Raseinių apskrities, ieško savo tėvų Pranciškaus ir Marcijonos RAČŲ. Pranciškus Račas esąs prieš 30 metų iškeliavęs į Ameriką ir gyvenęs pirmiau Blueville, o vėliau Chicago, Ill. Kas žino jo adresą arba gali suteikti smulkesnių žinių yra prašomas malonėti pranešti tai Lietuvos Respublikos Konsulatui Hamburge šiuo adresu.

Litauisches Konsulat
Hamburg 5
Hansaplatz 12, GERMANY

AR ŽINAI KAD

Taxai ant trafiko S H S Karalystėj sulyg vėliausių paduotų raportų yra 350,000,000 dinars? Ar žinai kad Turkivkas tabakas yra geriausias tabakas visam pasauly cigaretams, nes jis yra 100% grynai Turkiškas tabakas? (Apgr.)

DYKAI DYKAI.
Chas. P. Ambers
Lietuvis Patarėjas

Norėdami teisingo advokato, namo ar farmos pirkt Daktaro visoklo ligoin Moterimi ir jaunom Merginom visoki slapti dalykai ir taip visokiais reikalais kreipkitės ant adreso **2009 North Avenue**
Kampas Milwaukee Avenue
Val. vak. 4 iki 6 kiekviena sub.

NORĖDAMI

PIRKTI, PARDUOTI AR MAINYTI VISADOS KREIPKITĖS PAS MUS, TAS JUMS BUS ANT NAUDOS.

S. L. FABIONAS CO.

INVESTMENTS REAL ESTATE INSURANCE

809 W. 35th St., Chicago
Tel. Boulevard 0611 ir 0774
PADAROM PIRKIMO IR PARDAVIMO RASTUS.
Pasekmingai siunčiam pinigus ir Parduodam Laivakortes.

NAUJA KVIETKINYČIA

Ant Bridgeporto

Puikiausios naujausios rūšies gėlės, estynėms bankietams, pagrabams ir t. t. Taipgi užlaikome powder'į, perfume, plaukams tinktietis (hair tonic).

Patarnavimas mandagiausias, kainos žemiausios.

URBA FLOWER SHOP
3324 Auburn Avenue
Telefonas Blvd. 2035

LIETUVIAI ADVOKATAI

Tel. Dearborn 9057
A. E. STASULANI
ADVOKATAS
Vidurmiestij Ofisas
Room 1726 Chicago Temple Bldg.
77 W. Washington St.
OFISAS CICERO
1314 So. Cicero Avenue,
Pancdėlio, Seredo ir Pėtnyčios vak
Tel. Cicero 5036

V. W. RUTKAUSKAS
ADVOKATAS
Ofisas Didmiestyj:
29 South La Salle Street
Kambaris 530
Telefonas Central 6390
Vakarais 3223 S. Halsted St
Telefonas: Yards 4681

J. P. WAITCHES
Lawyer
LIETUVIS ADVOKATAS
Dien.: R. 514-516-127 N. Dearborn Str. Tel. Randolph 5581
Vakarais: 10736 S. Wabash Av. Roseland Tel. Pullman 6377

A. A. Slakis
ADVOKATAS
Ofisas Vidurmiestyje
CHICAGO TEMPLE BUILDING
77 West Washington Street
Room 1726 Tel. Dearborn 9057
Namų Tel. Hyde Park 3395

S. W. BANES
ADVOKATAS
79 W. Monroe Street
Room 904 — Telef. Randolph 2900
Val: Nuo 9 ryto iki 5 po piet.
Vakarais: 3203 So. Halsted Str
Telef. Yards 1018
Chicago

LIETUVIAI GRABORIAI

P. M. Palacz, Lic. Embalmer — Telefonas Cicero 3511

CHAS SYREVICZE, Graborius, 1437 S. 49-th Ave. Cicero, Ill.

Pagrabuose koplyčia veltui. Privatinis automobilius. Patarnavimas koperliausias visoj Chicagoj.

Telephone Boulevard 4139

A. Masalskis
Graborius

Patarnauju laidotuvėse visuomenei. Turiu visokius reikalingus daiktus prie laidotuvių. Kainos prieinamos.

3307 Auburn Ave. Chicago.

S. D. LACHAWICZ
LIETUVIS GRABORIUS
3314 W. 23-rd Pl. Chicago, Ill
Patarnauja laidotuvėse kuopiausia. Reikale meldžiu atsišaukti, o mano darbu busite užganėdinti. Tel. Canal 1971—2199

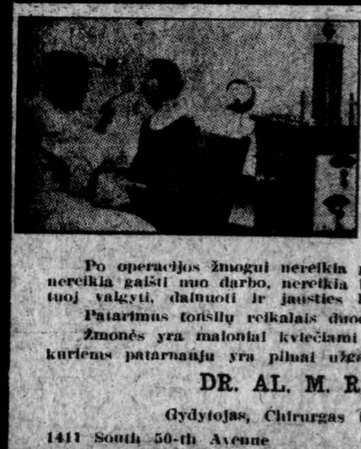

TONSILUS IŠIMU

TOBULIAUSIOMIS MOKSLO PRIEMONĖMIS:
1.—be peilio,
2.—be kraujo,
3.—be marinimo,
4.—be skausmo,
5.—be jokio pavojaus sveikatai.

Po operacijos žmogui nereikia gulėti lovoje, nereikia sirgti, nereikia gaišti nuo darbo, nereikia kentėti sopulių; žmogus gali tuoj valgyti, dainuoti ir jaustis linksmai.

Patarimas tonsilų reikalais duodu uždyka.

Žmonės yra maloniai kviečiami atlankyti mano kliniką, — kuriems patarnauju yra pilnai užganėdinti.

DR. AL. M. RAČKUS
Gydytojas, Chirurgas ir Obstetrikas,
1411 South 50-th Avenue Cicero, Illinois.

Krikščioniško Mokslo Katekizmas

Surėngtas ir užgirtas
Trečiojo Baltimores Koncilijaus
Pagal Angliško sutaisė
Kun. F. Serafinas

Dalis II, Kaina 25c.

DRAUGAS PUBLISHING. CO.
2334 South Oakley Avenue Chicago, Illinois.